

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	960 Lej
Fél évre	...	480 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes példány ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Karácsonyra.

Az Aradi Közlöny számára írta: Dr. Parecz Béla kamarai képviselő.

És mondá az Angyal a pásztoroknak: „Né féljetek, mert ime nagy örömet hirdetek nektek, amely az egész népnek öröme. Iészen; mert megszületett ma nektek Dávid városában a Megváltó, az Ur Krisztus.”

A karácsony ünnepe születésnapja nemcsak az isteni Megváltónak, hanem annak a nagy Eszmének is, amelyet ő hozott magával a világra a megváltás eszközüül: a keresztény felebaráti szeretetnek. Nem volt még eszme az emberiség sokezeréves történetében, amely annak sorsára olyan elhatározó befolyást gyakorolt volna, mint a keresztény felebaráti szeretet. A haladásnak több ezer évre szóló programját tüzte ki ez az eszme az emberiség elé s ez a haladás azonos a civilizáció folyamatával. Mert a technika vívmányai: az automobil, a repülőgép, a rádió önmagukban nem jelentik a civilizációt, hanem csak annyiban bírnak erre jelentőséggel, amennyiben az emberiség erkölcsi és szellemi emelkedését, társadalmi és állami berendezkedésének javulását s ezáltal boldogulását szolgálják. A keresztény felebaráti szeretet emelte ki az emberiséget a rabszolgaságon alapuló ókori állami és társadalmi berendezkedésből, amelyben elenyészően kisszámú kiváltságosoknak alávetve s életükkel is kiszolgáltatva a tömegek milliói állati sorban éltek. A jobbagyságon, francia forradalcm, szocializmuson, tehát látszólag lényegükben vele ellentétes mozgalmakon keresztül ez az eszme viszi előre az emberi nemet a civilizáció útján.

A világháború szörnyűséges katasztrófája legalább száz évvel vetette azt vissza ezen az úton. Szétrobbantotta azt a lassan kialakulni kezdő emberi szolidaritást, amely az államokat egymáshoz fűzte, elpusztította évtizedek munkájának gyümölcsét: azt az anyagi jólétet, amelyre a népek kulturája támaszkodott, szétszakította az államok közti gazdasági kapcsolatok s általános elszegényedést és erkölcsi zűlést zuditott a világra. Győzőkre és legyőzöttekre, többségi és kisebbségi népekre osztályozta a nemzeteket s az utóbbiakra béklyókat rakott, amelyek megakadályozzák ezeket abban, hogy a civilizáció érdekében kifejthessék a bennük rejlő energiákat.

Nekünk, Romániához csatolt magyaroknak, a kisebbségi népek sorsa jutott. Nehéz volt ez a sors hét éven át egy szabadsághoz szokott népnek, de túrtuk azt megadással mert tudtuk, hogy az ellentétben áll a nagy Világ-eszmével, tehát nem tarthat sokáig. Azután úgy látszott, hogy ránk is jobb jövő hajnala virrad. Felelős tényezők mondták azoknak, akiket a sors a mi vezetőinknek jelölt ki, hogy elérkezett a kölcsönös megértés órája. Az uralkodó nemzet elhiszi nekünk, hogy mi őszinte készséggel, minden utógondolat nélkül el akarunk helyezkedni az új alakulat korlátai között s minden teheiségünket, tudásunkat és erkölcsi tőkénket szolgálatába kívánjuk állítani államunk előrehaladásának, amivel szemben az uralkodó nemzet hajlandó megadni nekünk legalább egy részét azoknak a jogoknak, amelyek az ország írott törvényei szerint minket megilletnek. Szabadon fogjuk gyakorolhatni őseinktől örökölt vallásunkat, mindenki maga határozhatja meg, melyik nemzetiséghez tartozik, olyan tanítási nyelvű iskolába járathatja a gyermekét, amilyenbe akar-

ja, használhatjuk anyanyelvünket a hatóságok előtt, az állam segíyezni fogja egyházainkat, védeni és támogatni nemzeti kulturintézményeinket s jóvá fogja tenni a véreinket elkövetett igazságtalanságokat. Ezeket mondták a mi vezetőinknek s ők meggyőződéssel hirdették nekünk, hogy mindezek meg is fognak valósulni.

Ide s tova egy esztendő mult el s mi szomorúan látjuk, hogy ezekből az ígéretekől majdnem semmi sem teljesült. Ha a hatalom tényezőinek egynémelyikében meg is van az ígéretek beváltására vonatkozó jóakarát, nem mer ahhoz kellő határozottsággal hozzálátni, mert úgy látszik, hogy a megértés mégsem érkezett el. Ebben tehát csalódtunk. Még mindig tulságosan sokan vannak, akik nem tudják megérteni, hogy az, amit mi magunknak kö-

vetelünk, nemcsak nekünk jó, hanem az ország javát is szolgálja.

Évvel a mentalitással szemben nekünk minden alkalmat fel kell használnunk arra, hogy a mi igazainkat a világba kiáltsuk. Karácsony szent napjának ünnepe is alkalom erre. Mélyedjünk el e nap jelentőségének átgondolásában mi, de azok is, akiknek kezében van a mi sorsunk irányítása! Mi nem akarjuk elhinni, hogy ők olyan ígéretekkel áltattak volna minket, amelyekről tudták, hogy nem fogják azokat beváltani s még mindig türelemmel várjuk, hogy sikerülni fog nekik leküzdeni az elébük tornyosuló akadályokat s megvalósítani mindazt, amit nekünk ígértek. De gondolják meg ők is, hogy egy ország fenállásának biztos alapja csak az igazság lehet s annak fejlődése csak akkor lehet tartós, ha az a nagy Világ-eszmének utirányában halad.

Hozzon ez a Karácsony nekik megértő bölcsességet, nekünk türelmet és kitartást mindnyájunknak pedig békességet!

Erdélyi magyar nagykövetek Bucuresstiben

Hogyan élnek a magyarság képviselői az ország fővárosában.
— Küzdelmes életsors, kemény munka a magyar jövőért.

Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától.

Bucuresti világvárosi forgatagában tömör, összetartó, erős szigete a magyarságnak az a kis parlamenti csoport, amelyet Erdély magyarságának bizalma küldött fel az országgyűlésbe, hogy ott vágyainkat, jogainkat, érdekeinket képviseljük. Tizenhat válogatott magyar küzd értünk Bucuresstiben. Bennünket, itthon élő magyarokat kétségtelenül érdekel, hogyan élnek, mit csinálnak az ország fővárosában ezek a mi derék reprezentánsaink. A parlament mostani megnyitására csaknem valamennyi magyar képviselő és szenátor jelen volt (Barabás Béla dr. a szenátustól hat heti szabadságot kapott fiúbjának gyógyítása céljából.) Azóta, a költségvetési vita folyamán helyükön vannak a magyar deputátok és amint az országgyűlési tudósításokból olvashatjuk, emberül meg is állják a helyüket. Egymásután szólalnak fel a kamarában s szenátusban és bölcs, lojalisan alkalmazkodó, de mégis önértékes s a magyarság létszempontjait szem előtt tartó beszédekkel egyre nagyobb szimpátiaterületet hódítanak a kisebbségek számára az ország közvéleményében. Lassan, de céltudatosan oszlatják el azt az ellenséges atmoszférát, amely a választási küzdelmek utóhatásaként nehezedett a parlamentre és higgadt magatartásukkal, konstruktív, az ország érdekében való értékes munkájukkal csaknem le fogják győzni azt a mesterségesen szítt ellen-szenvet, amellyel eleinte fogadták a kisebbségek képviselőit. Komoly, történelmi hivatást tölt be az a 16 ember, akiket a legexponáltabb posztra állított az ország magyarsága.

Magyar képviselők csoportokban.

Most pedig nem a politikai aréna messze-látóját irányítjuk a 16 bucuresti-i magyar felé, hanem az újságíró nagyító lencséjén, színes, melegtényű prizmán keresztül nézzük képviselőinkben az embert, ahogyan küzd, fárad, él a messzi körengtetegben. Szinte jellegzetes színtöltő már a mai Bucuresstinek, hogy a fővárosban tartózkodó magyar parlamentérek

csaknem mindig együtt láthatók. Együtt étkeznek a Metropolban, egymásközt beszélgetnek a Capsa márványasztalai körül, kettős-hármas csoportokban mutatkoznak a Calea Victoriei nyüzsgős korzóján. Alig 4—5 tagja van a parlamenti csoportnak, aki perfekt román és így ezeknek jut a főszerep a hatóságokkal való érintkezésben. Gyakran látható Willer József, Parecz Béla, Laár Ferenc, Sándor József, a mint két-három képviselőtársuk kíséretében egyik vagy másik minisztérium labirintusában feltűnnek. Szobáról-szobára járva intézik a kerületeik magyarságának sérelmes helyi ügyeit, vagy országos vonatkozású kisebbségi kérdésekben tárgyalnak miniszterekkel, államtitkárokkal, miniszteri főtisztviselőkkel.

Áldozat értünk magyarokért.

Azután hazamennek kis szállodájukba, mert bizony a képviselő uraknak nem igen teszik arra, hogy az Athenée Pallaceban lakjanak. Ha nem akarnak ráfizetni a politizálásra, vigyázva, beosztással kell élniök, hogy kifussa a honatyai fizetésből. A képviselő ugyanis mindössze 6000 lei havi fizetést kap és minden ülés után, amelyen részt vesz, 1000 lei napidíjat. És bizony, akik ismerősök a bucuresti-i viszonyokkal, jól tudják, hogy 1000 lei nem is olyan nagy pénz ott. A képviselő nem étkezhet kurtakorcsmában, kocsin, autón kell járnia, hogy rengeteg dolgát elintézhesse, méltóságához illő módon kell öltözködni, reprezentál, utazik — és végül elhanyagolja tulajdonképpen kenyérkereső foglalkozását, amelyből magát és családját fenntartja. Mindezeket egybevetve megérthetjük, hogy a képviselők dotációja nem valami fényes, sőt igen sok esetben komoly anyagi áldozatot jelent a honatyára, aki előre tudva azt, nem is vállalhatta existenciális szempontból a megbízatást. Az Erdélyben lakó és az esztendő egy tekintélyes részét Bucuresstiben töltő magyar képviselő még a választások előtt el volt készülve arra hogy a politikai szereplés csak pénzbe kerülhet. Ezért aztán kétszeresen megbecsülendő az az önzetlen, a kisebbségi magyar nemzet érdekében való munka, amelyet 16 nagykövetünk az ország fővárosában kifejt.

Feldarabolják Ausztriát.

A kulisszák mögött ismét Ausztria felosztásáról tárgyalnak, ezúttal Németország részvételével. — Az új koncepció: a déli részeken Jugoszlávia és Olaszország osztozkodnának. Burgenland visszakerülne Magyarországhoz, a többi területek Németországhoz csatlakozhatnának és a Semmeringen keresztül sávot hasítanak a csehszlovák-jugoszláv korridor számára.

— Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől. —

Az összeomlás óta több ízben felmerült a világsajtóban Ausztria végleges felosztásának terve. Kétségtelen, hogy a kulisszák mögött az antant államférfiai komoly tanácskozásokat folytattak erről. A terv első felbukkanásának maguk az osztrák politikusok voltak az okai. A saint-germaini békeszerződés megtiltotta Ausztria csatlakozását a német birodalomhoz és az antant-kormányok szigorúan önködték a tilalom betartásán. Az osztrák csatlakozási kérdés volt az egyetlen probléma, amelyben még Olaszország, Jugoszlávia és Csehszlovákia is egyetértettek. A nagynémet és szociáldemokrata politikusok úgy igyekeztek meggyőzni az európai közvéleményt a csatlakozás szükségességéről, hogy végig sirták a kontinentet az osztrák köztársaság életképtelenségéről. A harmadik párt, a keresztényszocialista párt ugyan távol tartotta magát a csatlakozási propagandától, azonban

Seipel kancelláról, a párt vezérérol közlönyösü, hogy a dunai konföderáció nyílt és a Habsburg-restauráció titkos híve.

Ilyen körülmények között, mivel a kisantant államférfiai a konföderáció eszméjét visszamásították, merült fel Ausztria felosztásának terve. Nincs teljesen tisztázva, de igen valószínű, hogy bizonyos osztrák politikai körök sem idegenkedtek a felosztás tervétől. Akkor azonban a terv megbukott még pedig azért, mivel Olaszország, Jugoszlávia és Csehszlovákia nem tudtak megegyezni, hogy melyik állam megnyit kapjon és főként azt nem tudták, hogy mit csináljanak Béccsel, illetőleg Alsó-ausztriával, valamint Salzburggal és Észak-

stájerországgal. Akkoriban ugyanis az antant-hatalmak még csak hallani sem akartak Németország területének növeléséről.

Ma azonban Németország már ismét primadonnája az európai politikának és szinte egyenrangú tényező a nyugati hatalmakkal. Ma már az angol sajtó egész nyíltan tárgyalja azt, ami röviddel ezelőtt még utópiának tetszett, hogy tudniillik Németországnak vissza kell adni a fölé elvett tengeren túli gyarmatokat. Franciaország sem idegenkedik ettől, arról azonban még mindig nem akar hallani, hogy Ausztria csatlakozhassék Németországhoz. A csatlakozásnak azonban nem Franciaország az egyetlen ellenzője. Olaszország, Jugoszlávia és Csehszlovákia szintén tiltakoznak ellene. Így merült fel most ismét éppen az újra feléledt csatlakozási propaganda miatt Ausztria felosztásának terve.

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége feltétlenül beavatott és előkelő diplomáciai helyről szenzációs értesítéseket kapott a kulisszák mögött folyó tárgyalásokról. Ezekben immár Németország is részt vesz. A német külügyi hivatalt ugyanis Páris értesítette arról, hogy a jelenlegi osztrák köztársaság csatlakozása a német birodalomhoz ugyan leküzdhetetlen akadályokba ütközik és ha Franciaország bele is egyezne, Róma, Belgrád és Prága államok biztonságának veszélyeztetését látnák a csatlakozás megvalósításában, arról azonban lehetne tárgyalni, hogy

Ausztria egy része csatlakozzék Németországhoz.

Ilyen előzmény után indultak meg nem-

régiben újra a feszitelen, nem hivatalos tárgyalások.

Páris koncepciója és ezt állítólag Olaszország, Jugoszlávia és Csehszlovákia kormányval is elfogadták a tárgyalások alapjául — a következő: A déli részek (Északtirol és Karintia) Jugoszlávia és Olaszország között kerüljenek felosztásra. Az olaszok már amúgy is régóta fenyegetik Északtirol biztonságát, Jugoszlávia viszont nem tud belenyugodni abba, hogy a népszavazás következményeként annak idején elvesztette az ugynevezett B-zónát, amely Karintia javarészt foglalja magában. E terület engedelmények fejében Róma és Belgrád tehát belenyugodnának a csatlakozásba. Hátra maradna Csehszlovákia leküzdése. Prága már lemondott arról, hogy Csehszlovákia területét Ausztria egyes részeivel növelje, azonban a csatlakozás ellen mégis tiltakozik, mivel ennek megvalósulása után Németország félkörben venné körül, míg délen Magyarországtól érzi magát fenyegetve. Prága tehát a bekerítésről fél. A csatlakozásba csak avval a feltétellel egyezik bele, ha ennek árán

megvalósulna a hön öhajtott csehszlovák-jugoszláv korridor, amely az északi szláv sávot összekötné a Balkán szláv népeivel.

Mihelyt Prága szóba hozta a korridorra vonatkozó követelést, Páris azt ajánlotta, hogy Jugoszlávia és Csehszlovákia vegyék birtokba a Magyarországtól elszakított Burgenlandot és ennek felosztásával valósítsák meg a közös határt. Ezt az ajánlatot elsőként Belgrád utasította vissza. Nincsiacs közölte Párisal, hogy a szép eredményekkel kecsegtető jugoszláv-magyar barátsági akciót nem veszélyeztetheti Jugoszlávia avval, hogy területét újabb volt magyar területtel növelje. Belgrád álláspontját Prága is magáévá tette. Erre felmerült az az ötlet, hogy

a csehszlovák-jugoszláv korridor számára a tulajdonképeni Ausztria területéből hasítanak ki egy sávot, a mely Bécsuhelytől keletre, a Sem-

szálloda nagy éttermében, szenvedélyesen játszott a félfillérben alsós kártyapartiját, melynek résztvevő tagjai voltak Várady Kálmán táblabíró, Zikó János és Földes Kelemen. A gíbicsek szerepét dr. Szöllőssy Jenő és a télenyáron vékony kabátban járó, elpusztíthatlan jó kedélyű Simon Jenő töltötte be. Ez utóbbi szellemes tréfákkal traktálta a játékosokat s különösen Földes Kelemt csipkedte élces megjegyzéssel, amit a többi tagok nagy hatótával kísérték. E hatótázásnak egy szörnyű esemény híre vetett véget. Ferenc Ferdinánd trónörökösét és nejét az nap Serajevóban meggyilkolták. E vérlázító, gyászos eseményt rövid idő múlva a Szerbia elleni hadüzenet követte, mely maga után vonta a világháborút.

És a délibábok hőse Ripp-Rippként mély-séges fájdalommal közepette, borongó elmével, mély álomba merült.

Ez álomban rémes és vérfagyasztó események sorozata játszódott le szemei előtt. Láta katonaruhában háborus eszközökkel felvonulni Arad ifjúságát, akik virágokkal feldisztve, zene szó mellett vonultak a vasúti állomáshoz, hogy onnan az ország déli és északi határain lévő ellenséggel titáni harcba bocsájtkozzanak. Kétségbeesztő érzéssel bucsuztak tőlük család-juk tagjai.

Rövid hetek múltán megindult a rettenetes öldöklés, melybe csakhamar a világnak majdnem minden nemzete beleavatkozott. A Kárpátok rengeteg erődöseit között az ágyuk szűn telen bőmbőlése elnémitotta a madárdalokat. Ezeket halálhörgés, sebesültek segélykiáltása váltotta föl. A kristálytisza vizű, csergedező patakok medrétől nagy vértömög zudult le a rónaságok folyóiba, hirtű hozva a hősök szomorú sorsát. Vér és mindenütt vér. A háboru gonosz szelleme nagy pusztítást vitt végbe a különböző nemzetek virágzó és netterős korban levő fiai között. A városok és falvakban felállított kórházak telve voltak sebesültekkel. Ezeket gondos ápolás alá vették a vöröskereszt jelvényével felruházott urinók és hon-

leányok. Hallható volt naponként számtalan-szor a katonai zenakarnak az a bus dallama, mely a háboru áldozatait utolsó útjára kísérte. Így ment ez évekig. Ez alatt minden kulturális tevékenység szünetelt, melynek hiánya miatt az emberek érzelmei elvadultak.

A félművelt néposztály, mely a gyárakban és ipari műhelyekben foglalkozott, idegen jövevények befolyása alatt, az ország e súlyos helyzetében, államfelforgató eszének való-sításának követelésével állt elő. Tízelték őket ez áikos művekben a főváros és vidéki sajtóknak egy része, továbbá a hű és nagyravágyó államférfiak izgató tevékenysége.

Mindezek átkos közreműködése folytán egy őszi napon kiütött a forradalom. A gyárhelyiségekben összegyűlt munkás söpredék — a java ott önté vérét a harctéren — nagy rivalgás között, hosszú sorokban vonult végig a főuton, éltetve borizű, rekedt hangom a forradalmat. Egy felgyürközött, súlyos kalapáccsal ellátott legény volt a nemet élén. Ez a ripók a Fehérkereszt szálloda előtt álldogáló egyik honvédtszet fenyegető szavak kíséretében arra kényszerítette, hogy vegye le sapkájáról a rozettát. Egy másik ripók két karját ég felé emelve ordította: Éljen a világszabadság! A felvonuló férfi és női sereg nagy rivalgás között megismételte: Éljen a világszabadság! Megborránczó látvány tárult a néző szemei elé e világszabadság hősei egyrészének azon ténye által, hogy a vasuthoz haladó kocsi egyikét feltartóztatták és az abban ülő katonatisztnak rozettájáról sapkájáról letépték. E katonatiszt kardjával akart e tényért bosszút állani, de szerencsére egy jelenvolt rendőr tanácsára a katonatiszt tovább hajtattott.

Ilyen tények elkövetése közben nagy ujongással a menet a várba vonult. Ott a fegyencek kiszabadítását követelte. Ennek megtörténte után a fegyencek a szélrózsa minden irányában szétfutottak. Egyik csoport másnap Temesvárt a vasúti állomáshoz vezető uccai fizetek kifosztásával mutatta be kiszabadítá-

sának első ténykedését. A világszabadság nö-seinek jelentékeny része csakhamar bevonult a vörös hadseregbe, mely a haza határait sem tudta megvédeni és a világszabadság esznéről oly felfogással voltak, hogy most már jogukban áll a magánügyen tulajdona felett rendelkezni és a nemzet nagy fiait láb alól eltenni. A háboruban résztvett és hazaérkezett valódi munkáselem megvetéssel vette tudomásul itthonmaradt kollegáinak eljárását. A forradalom beállta után az eddigi egyetértésben élő különféle nemzetiségű lakosság között is kűrűtt a gyűlölet. A világháboru legnagyobb irányítójának egy kijelentése, a „Népek önrendelkezési joga” idézte elő e gyűlöletet. Ennek az önrendelkezési jognak eszméjét érvényesítendő, a városi és vidéki lakosság több ízben gyülekezett Aradon, melyek mindinkább szenvedélyes, gyűlöletet keltő beszédekkel zárultak le. A legutóbbi gyűlekezők egyike lövöldözéssel, zászlók eltépesztésével és elégetésével végződött. A szerb lakosság is rendezett egy alkalommal ilyen összejövotelt. A délibábok hőse ott látta a szónoki emelvényen egyik barátját, aki testvéreivel együtt a magyar kultúra emelői nevelkedett. E család minden tagja nemcsak a szerb, hanem a magyar közönségnél is közbecsülésben részesült, aminek a legfőbb bizonyítéka volt az, hogy a közszolgálat terén az iskolákban és egyéb szakmában az ő tudását vették igénybe. E családból származó szónokló egyéniség a műépítészet terén szerzett magasunkban kiváló hírnevet. A főterem levő kápolás épület csillogó keresztje évszázadokon át fogja hirdetni szaktudását és azt, hogy igaztalanul vádolta elnyomatással és mellözéssel a magyar fajt.

És e családból származó szónok akkor há-lából a következő izgató beszéddel traktálta hallgatóit:

Manifesztálni akarjuk azt, hogy mi, kik mindíg megvetett, lenézett, másodosztályu polgároknak tekintettünk, ezentúl egyenlők vagyunk. (Aradi Hirlap 1918 november 26.)

Aradi színésznők lelki pongyolában.

Ami a kaján kutató szem látja őket. Pillanatsfelvételek egy görbetükre a tükör vizára. A rendelkezésére álló személyzet és kollegái azon dolgoznak állandóan, hogy az elgörbült biztosító tint és egyéb görbe dolgait kiegyenesítsék.

A következőknek való féltelmem miatt, kissé reszket a kezem, amikor leírom ezeket a sorokat. De azért mégis leírom. Hogy miért? Talán azért, mert jó a változatosság, még akkor is, ha az esetleg vártóval van fűszerezve. Igen. Az aradi színházi életben a közönségnek, amelyről ez ideig nem volt alkalma, de nélkülem nem is lett volna alkalma megismerni, mit is tudnak önök a színésznőkről? Alig mást, mint amit a színpadon tapasztalnak. Kedvesek, jól vagy rosszul játszanak, jól vagy rosszul öltözködnek. Ez azonban csak relatív, egyéni ízlés dolga. De most konkrétumokat fognak hallani, mert belenéztam a dolgok mélyébe és megláttam, hogy mi van benn, a csillogó, díszes, selymes burkolat mögött. Istennek ajánlom lelkemet és megkezdem írásomat. Kezdjük a direktornéval, kinek neve:

Szendreyné-Rontay Boriska,
a direktoré.

Nem mondom, hogy éppen ilyen mintamamának Olasz mester látta, de feltétlenül hasonlít hozzá. Valamikor szubrett-primadonna volt, de már akkor is szunyadtak benne a direktornői ambíciók. Jelenleg a szubrett-primadonnai törekvések kezdnek felébredni lelkében. — De azért igazi, tipikus direktorné, aki mindent hall,

mindent lát és mindenütt ott van. Antipatriotizmusában szenved, a szó teljes értelmében. Ha valahol, a színpad labirintusában égve lát egy villanykörtét, azonnal eloltja. És csodálatos érzékkel, mindenütt ott van, ahol ég. A szó átvitt értelmében pedig, mindig tüzet csinál, de különösen ott, ahol valaki egy villanykörtét égve felejtett. Azt mondják spórolásból csinálja. Pedig nem igaz, mert csupán azt a világságot szereti, amit ő áraszt. Azért van mindig olyan sötét az öltözőkben. A színészek és színésznők szemében „direktorné édes”-nek szólítják, hátamögött Borcsa a neve. Következik

Zöldhelyi Anna,
a démon.

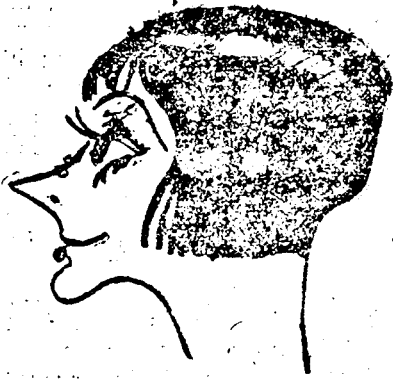

Amikor meglátta ezt a rajzot, hordó nagyságu ridiküljével agyon akart verni. Később megkegyelmezett életének azzal a feltétellel, ha testét, nyaktól lefelé levágom és csak a fejét hozzuk nyilvánosságra. Két dologra nagyon büszke: az egyik az orra, amelyik görög, a másik Péter, a jezsuita páter, amelyik Olasz. Ezzel szemben Olasz Lajos kollegájára nagyon haragszik, elsősorban azért, mert Olasz páter szent nevét viseli, másodsorban, mert ő rajzolta ez a karikatúra. — Egyébként a legszeszélyesebb színésznő a világon. Egy elgörbült zicherheis-tü miatt képes lemondani az előadást. Ezért vigyáznak reá, mint egy finom művi au-

titok. A rendelkezésére álló személyzet és kollegái azon dolgoznak állandóan, hogy az elgörbült biztosító tint és egyéb görbe dolgait kiegyenesítsék.

Az aradi színházi életben a közönségnek, amelyről ez ideig nem volt alkalma, de nélkülem nem is lett volna alkalma megismerni, mit is tudnak önök a színésznőkről?

Betegh Béby,
a futurista.

Azt állítják róla, hogy kikapcsolható kezei és lábai vannak. Megkérdeztem tőle; kijelentette, hogy nem igaz. Nagyon vékony. Azt is beszélnek róla, hogy a mamája egyszer elment az orvoshoz, mert fájt a kisujja. A doktor egy szálkát vett ki belőle, ez a szálka lett Betegh Béby. Azóta nagyon sok szubrettnek szálka a szájában. Egyszer felment varrónőjéhez próbálni és vetközni kezdett. Levette a bőrkabátját, utána felső, majd az alsó kabátját, lekerült a jumper, a blúz és Betegh Béby eltűnt. Csak hosszas keresés után sikerült megtalálni. Ezekkel szemben igen tehetséges, méltóztassanak több megkérdezni. Nemesi családból származik, eredeti gh-val írja nevét és cimere egy pajzs. Ezt is irigylük tőle és megszületett a szóvicc: pajzsmirigyek, illetve irigyek vannak. Jöjjön a legjobb barátja:

Kertész Mancsi,
a temperamentumos.

Ugy táncol, mint egy énekesnő, úgy énekel, mint egy táncosnő. Ezt kollegái mondják. En e kérdést nem vitatom. Nem azért mintha gyáva volnék, de úgy is ismeri őt a közönség. Rendkívül ambíciózus. Minden szerepet ő szeretne eljátszani. Legyen az próza, opera vagy operett szerep. — Néha még a diszletezésnél is segítkezik. Sohasem festi magát. Ezt az öltöztetőnője végzi. Valamikor régen Fedák Sári álnév szerepelt és le akartak szerződtetni a világ legnagyobb színpadaira, de ő Aradon maradt, mert családi tradíciói ide vonzák. Galambepéje van, de azt titokban tartja.

Fekete Irén,
a külön.

következik, a kinek tényleg furcsa szokásai vannak. Egyetlen itala a víz. Este, ha nem játszik, nyolc óra kor már ágyban van. — Nyárszolgári életet él és azt mondják róla, hogy apácának készül, vagy leánynevelő intézetet létesít. Róla nagyon keveset tudhat meg az ember, legfeljebb csak feltételez. Én, amikor belenéztam szemébe megálla-

pitottam, hogy egy nő, akinek ilyen szemek vannak nem lehet apáca, sem leánynevelő intézet. Sőt azt hiszem titokban bort iszik és csak reggel nyolckor fekszik. Általában a prózai nőket többnyire rejtélyesek. Itt van például

Kálmán Sári,
a szifonsz.

Ha végig megy az utcán, csak lopva mer ránézni az ember. — Olyan zárkózott életet él, mint herceg Windischgrätz. Pontos, mint egy Omegóra, szigorú, mint egy professzor. A szerepét szóról-szóra tudja és ezért a sugó nagyon haragszik rá, mert fél, hogy miatta elveszíti kenyerét. — Egyetlen nő a társulatnál, akinek még senkivel sem volt incidense. — Próbáltam gyengéit felkutatni, de nem sikerült. Ez nem azt jelenti, hogy pincsenek, hanem hogy ő is ügyesen viseli az álarcot. Nem baj! Kerülhet még ő is a tollam alá!

Kiss Mariska,
a kis édes.

az más. Ha kacagást hallunk a kuliszok mögött, az Kiss Mariskától ered, ha valaki viccet mond, az csak Kiss Mariska lehet. Ha az ajtó mind két szárnya kinyílik, akkor biztosan ő lép be. — Nem azért, mintha kövér volna, de szereti a nyílt dolgokat, ő maga is csupa nyíltság. Mindenkinek megmondja az őszinte véleményét, de nem lehet rá haragudni, mert olyan kedvesen mondja, mintha hizelegne.

— Édesem — mondotta tegnap egy kolleganőjének — az este amikor kiléptél a színpadra tombolt a közönség.

— Igazán drágám? Boldog vagyok.
— Milyen kedves vagy te, hogy ilyen jól boldoggá tesz... A közönség azért tombolt mert dühös volt.

Hát lehet egy ilyen nőre haragudni?

Pallay Mányi,
a naiv.

A dolog úgy történt, hogy egyszer egy asszony egy szép kis gyermekét vitt el az aradi színház elé. Az ajtóban állott Kiss Mariska, akitől megkérdezte:
— Itt van kérem a gyermekmenhely?
— Igen, édes lelkem, itt van — szólt a naiv és nő, akinek hihetetlenül kifejlődött az érzelme van a humor iránt.
— Akkor tessék, szólt az asszony és kezébe nyomta a gyermeket. Így lett Pallay Mányi. Rövid idő múlva a színpadra lépett és nagy szerepeket játszott. A legnevelőbb és leg-

ártatlanabb leányka a világon. A úzenhat éves fiukat bácsinak szólítja és a múltkor, múltor elmondta előtte egy pikánsviccet, ő sirni kezdett. Megjósolták neki, hogy két év múlva tagja lesz a budapesti Vigaszínháznak. Születésnapja február hetedikén lesz. Ajándékok a Szent László uccai lakására küldendők.

Szentgyörgyi Mária.

Szent Is, meg Mária is. Erre a legfőbb bizonyíték a neve. Gyönyörű prém kabátja van, meg hegyesre faragott körmei, nem jó vele kékezdeni. Irkább én is elhallgatok. (D. G.)

a rajzoló.

Michel Angelo.

Vigyázva ülnek — egy sötét csoport.
Akik szívében nem hevül a vér, —
Komor soruk az ég trónjáig ér
S intve néz rám a sok néma, holt.

Alakjuk köd, min átsívt a láz, —
Az én lázam — s megszületnek ök,
Hősök — proféták, éjhomlokú nők
Akik csoportja lelkemben tanyáz.

Leroskadok — a test már nem erős, —
Szoborba ömlött az élető vér,
Jaj annak, ki itt éggel viselő!

Aki jutalmat vágyani nem szokott,
Legyek hús márvány, mit lét el nem ér,
Oh hal'ld te Isten, ki most esdve kér.

Licker Rózsá.

Mosdás után

báronysima, úde, friss és hófehér lesz az arca, ha bőrét a világhírű

DIANA krémmel
DIANA szappannal
DIANA puderral
ápolja.

474

A Habsburg-ház szerelmi krónikájából.

Új szenzációesetek. — Rudolf trónörökös leánya. — Ferenc József, mint nagypapa. — Válokeresetek, bírósági akták, különös leleplezések. — Ferenc Ferdinánd törvénytelen fia.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől)

I. közlemény.

Nem szenzációhajhászás vezetett az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségét, amikor néhány cikk keretében új, ismeretlen eseteket mesél el a Habsburg-ház szerelmi krónikájából. — Ha azonban nem ismerjük a nagy emberek gyarlóságait, ha azok, akik néhány év előtt még egy hatvan millió nagyhatalom élén állottak, mindig csak ünnepi köntösökben jelennek meg előttünk, úgy a róhk alkotott kép igen hiányos, semmi esetre sem felel meg a valóságnak. Pedig nagyon is szükséges, hogy jól megismerjük azokat, akik évszázadokon át felettünk uralkodtak, mivel a jövőnk oknyomozótörténetirője számára sokkal fontosabb egy-egy megőrzött, felkutatott intimitás, mint az a póz, amelyben a fotografus ünnepi alkalommal a hivatali személyiséget megörökítette. Elsőként néhai Rudolf trónörökös és Stefánia főhercegnő, jelenlegi Lónyay Elemér hercegnő leányának, Erzsébet főhercegnőnek szerelmi házasságát és elválását ismertetjük. A leközlésre kerülő aktákból bepillantást nyerhetünk a volt udvari életbe és megjelenik előttünk néhai I. Ferenc József, Európa első gentlemanja, a rettegett császár és király, mint unokájáról és dédunokáiról gondoskodó nagypapa. A Waffenrok, a fekete tiszti sapka eltűnik és pusztán egy fehérszakállas bácsit látunk, aki igyekszik unokáját kibékíteni férjével, dédunokáinak visszaadni apjukat. Ezek és egyéb érdekes dolgok vonulnak fel előttünk, úgy hogy elolvasásuk után sokkal tisztább és emberibb képet alkothatunk azokról, akik éppen azért maradtak idegenek szívünk-lelkünk előtt, mivel mindig csak ünnepi pózban, magas megközelíthetetlen ségben engedték magukat látni. Ennyi azonban elég bevezetésnek, folytassuk — in medias res.

Windischgrätz Ottó jogerős válása.

Négy évi harc után a bécsi bíróság végre jogerősen kimondotta Windischgrätz Ottó herceg elválását feleségétől, Erzsébet főhercegnőtől, néhai Rudolf trónörökös leányától. A bíróság egyúttal megállapította, hogy a válás az asszony hibájából történt és a négy gyermeket a férjnek ítélte oda. Ez lett a vége annak a szerelmi házasságnak, amelyet 1901-ben kötött I. Ferenc József fiatal unokája Windischgrätz Ottó herceggel és amelynek előzményeiről az évszázad elején a lapok oly sok megható és érzelmes előzményeket jeleztek fel. A fiatal főherceg kisaszony, Rudolf trónörökös árnyéka egy udvari ünnepségen ismerte meg későbbi férjét és nyomban belé szeretett. — Csak egy fiatal leány lehet oly szerelmes, mint akkoriban Erzsébet főhercegnő volt, aki leküzdött minden akadályt, legyűrte a Habsburg-dinasztia szigorú családi törvényeit, meglágyította a nagypapa szívét és I. Ferenc József megengedte, hogy kedvenc unokája férjhez menjen szíve választottjához, aki pedig nem egvenrangu család sarja. Néhány évvel később azonban a szerelem helyébe gyűlölet, vad harc lépett, amely végül a házasság felbontására vezetett. Az elsőfokú bíróság is az asszony hibájából fontotta fel a házasságot, ebbe azonban Erzsébet főhercegnő nem tudott beleszokni és a felelősségi bírósághoz fordult. Itt sem volt sikere, a férj a végső fórumon is diadalmaszkodott és a hercegnő kénytelen volt gyermekeit vol: férjének kiszolgáltatni. Mivel a sok évi bírósági háboruszkodás folytán marok az érdekelt felek leplezték le egymást a válokeresetekben, nem követünk el indiszkréciót, ha minden egyéb pletykát és traccsot mellőzve előbb a férj, majd az asszony beadványának érdekesebb részleteit ismertetjük.

Windischgrätz Ottó herceg feleségéről. — A férj bírósági keresetéből.

Már az első gyermek után, szóval alig két évi házasság után áthidalhatatlan ellentétek keletkeztek. Feleségem nem respektálta családfői pozíciomat. Magas rangját, a trónhoz

való rokonságát állandóan éreztette velem. — Kevélyisége és semmi ellentmondást nem tűrő, állandóan uralkodni vágyó természete egyre érezhetőbbé vált. A szerelem csakhamar közönyösséggé, később pedig leplezetlen gyűlöletté változott. Ehhez járult még néhány évvel később az a méltatlan viselkedés, amelyen előbb a közvetlen környezet, majd az egész nyilvánosság is megbotrunkozott. A trónra való tekintetből hosszú ideig kénytelen voltam házában rendet csinálni.

Leich Egon sorhajó-hadmegye hálfia néni, aktív feleségemnek leplezetlen, csak előtem titkolt szerelmi viszonya volt, s maga volt az, aki a következményeket előre látva, a számára terhessé vált házasság felbontására törekedett olyaténképen, hogy ez ne befolyásolja társadalmi pozícióját és engem halgatásra is kényszeríthessen. Táviratilag visszahívtak a háztérről Császári parancsra olyan „barátságos egyezményt” akartak létrehozni, amelynek eredményeként külsőleg a házasság továbbra is fenn maradt volna. Ez azonban meggyűlölt Windischgrätz Alfréd herceg és Montenuovo Alfréd herceg udvarmester császári megbízottak minden erőlködése ellenére feleségem csőkönyössége folytán, aki a tanácsok ellenére is ragaszkodott ahhoz, hogy az általam elismerten jogosan magamnak követelt gyermekeim továbbra is nála maradjanak. A császár akaratának nyomása alatt végre is megtörtént a „kibékülés”, feleségem eltökélt az általa kívánt választól és én vissza mentem a frontra. Meg kell még említenem, hogy a császár ebből az alkalomból magánvagyonából évi ötvenezer korona járadékot biztosított nekem, hogy az ügy rendezését gazdasági szempontból elviselehetővé tegye. Ez a járadék azonban csak addig került folyósításra — ez volt a feltétel — amíg a házasság tart. A „kibékülés” azonban nem tartott sokáig. 1917 novemberében feleségem lépéseket tett a házasság felbontására avval a nem titkolt céllal, hogy így elveszem a császári járadékot.

Ezek után Windischgrätz herceg elmondta, hogy felesége mindenütt rágalomokkal illette őt, úgy hogy végül ő is kénytelen volt ellenrendszabályokat alkalmazni és nyomozás útján meggyőződni arról, hogy mik igazak azokból a pletykákból, amelyeket feleségéről hallott. Ezért detektíveket bízott meg feleségének megfigyelésével. A detektívek jelentését a következőképen foglalja össze vádiratában.

A herceg felsorolja a súlyos válokereseteket.

Igy szereztem tudomást feleségem különös életmódjáról, gyermekeim feleltelen neveléséről, főként az ellenem való gyűlölet szításáról, felségem bizalmatlanságáról környezetével szemben, amely addig terjedt, hogy rendőrku-tyákat tartott és detektívekkel és kémekkel figyeltetett meg engemet. Feleségem saját rokonnak tanácsaival szemben is hájthatatlan maradt, úgy hogy mindezek alapján felbredt bennem a kételkedés feleségem beszámíthatóságában. A házasság semmi esetre sem tartható fenn. Az is teljesen ki van zárva, hogy gyermekeim továbbra is megtévedt feleségem kezében maradjanak. Ilyen körülmények között atyai kötelességem, hogy gyermekeim gondozását és nevelését magam vegyem át.

Válokeresetként a következőket hozom fel: 1. A hitvesi hűség megsértése és házasságtörés. 2. Rendetlen életmód, amely a család erkölcsét is veszélyezteti. 3. Ismételt súlyos bántalmazások. 4. A jó erkölcsök durva megsértése. 5. Az anyai kötelesség megszegése gyermekekkel szemben.

Aradi éjszakák legendás lovagjai.

Ha felragyognak a csillárok, az éjszaka új életre ébred. — A mulatók, táncos Arad karakterisztikusan érdekes alakjai.

(Arad, december 24.) A mindennapi szürkeség végtelen orsóját pergető emberek szívében még fel-felsajog a bus nótaszó és kábult fejjel haladnak hazafelé. Még szívükben ragyog a csillogó kávéház és bár káprázatos fénye, mámoros hangulata és fejük felett fenyegető lebeg a Holnapok gondjainak Damokleszkardja. A holdszögár ezüst menyasszonyi koszorút fon a komoran elvő házak homlokára... a kapuk zörögve csapódnak be a hazatérők mögött és lassankint mély álomba merül minden...

A kávéházak párás ablakai mögül zokogó melódiák suhannak a csendes uccára, kiillannak csillogó börtönükből, hogy elnyelje őket a téli éjszaka. S ilyenkor felszáll a mámor egy régi, kiveszőfélben levő szekta hívőinek szemében, életrekelnek az éjszakák fanatikus imádói. Alkik az éjszakát, a rejtelmes, mindent ígérő éjt saját magáért szeretik és rettegve gondolnak a hajnali napsugárra, amely kegyetlen gyilkosa az éj álmainak és kiméletlenül belerép az illúziók fátylába. Napról-napra kevesebb e szekta hívőinek száma, a Ma rémei: Gazdasági krízis, Pénzhiány, Leépítés, megapasztotta nagyon azolnak számát, akik ízt, színt, karaktert adtak Arad éjszakai életének. Alig néhányan lézengenek még idegenül kávéházi-kávéháza és szomorú satirikus mosollyal nézik és szánják a mind sívánabbá váló aradi éjszakák új, spleenes lovagjait.

Hol vannak...?

— Hol vannak a régi bohémlelkű emberek? sirja a Jani főúr — régen eltűntek már innen és legfeljebb, ha kávéházba járnak egyáltalán, csendes nappali vendégekké rekrutálódtak. Az igazi mulatózó, éjszakás bohémek eltűntek az éjszakákból és az ujak lassankint megalapozták Aradon az Ál-bohémiát.

— És egyszem maradt a régiékből?

Jani elmosolyodik, gondolkozni kezd és szinte megkönnyebbülten mondja. — De igen, maradt néhány a régiékből is, csak meg kell keresni őket — s ezzel futott tovább...

Végig suhan a reflektorfény a téli éjszakában és sorban kerülnek a papírra a gyors portrék azokról, akik Arad éjszakáinak ma is érdekes, karakterisztikusan számottevő egyéniségei. Kevesen vannak, talán nem is sikerült mind megtalálni egy éjszakán, de sor kerül a többire is, vigasztalásul azoknak, akiket a fatális véletlen a kegyetlen reflektorsugár előtt vonultatott el.

Tehát peregjen a film!

BINDER GYULA.

Nappal szürke árvaszéki akták unalmas betűárja közé temetkezve, várja az este eljövételét. Este azután teljesen átalakulva, vigan vezet az ut a Schweidel József-ucca egyik kis vendéglőjébe, ahol Binder Gyula — Binder Kati alakul hirtelen át. A csendes, vagy igen gyakran kevésbé csendes pityizálás egészen záróráig tart, amikor is a társaság tagjai szedelőzködnek hazafelé. Binder Katinak azonban eszeágában sincsen a puha ágy felé gravitálni.

— Még vannak, hál' Isten, olyan helyek is, ahol ébren vannak — monologizálja — és sorra kerül a Dácia, a Városi vagy Kereszt. Három órakor itt is felharsan a végszó:

— Oate de inchidere! Plata va rog. Záróra.

— Most aztán hová menjen a tisztességes ember — méltatlankodik Binder Kati, de aztán megvigasztalódik. Még akadnak helyek... és fényleg akadnak, a Corvin (Hunyadi) uccai kis bodega vagy a Központi, mindegy, de az első hajnali napsugár ott találja és mint egy ott-hon virrasztó hűséges hitestárs, a gondos fele-

ség szerető aggódásáival szemrehányón üdvözi:

— Már megint mulattál, Kati.

BAUER GYULA

az ATE-isták szeretett Gyula bácsija, aki öszbevegyülő haja dacára is felveszi a versenyt bármely fiatalal — ami a borozást illeti. S amikor ilyenkor jókedve kerekedik, felzúg mély baritonja és régi, szinte elfelejtett magyar nóták bugnak fel az emlékezés felszakított zsilipjein. Jobb kedvű, aranyosabb kedélyű bohém aligha vagy csak nagyon kevés van Aradon.

— Javulj meg fiám — tanácsolja Gyula bácsi a társaságnak, amikor hajnaltájban kissé bizonytalanul haza felé lépked. — Javuljatok meg, mert bizony Isten baj lesz — de azért holnap találkozunk gyerekek...?

És megint előlről — mint a hogyan Babis Mihály mondaná...

SZÉCSY OSZKAR

a legbohémebb aradi textiles inkább a bart kultiválja. Ő inkább a táncot kedveli és sokszor a hajnali órákig járja jobb ügyhöz méltó buzgalommal a charleston, tangót vagy blues-t. Ha nem lenne egy kiváló textiles, akkor sem veszne el elsőrangú charleston tanár válna belőle. Így azonban a bohémek legjobb barátja és mecénása és a bartulajdonosok dédelgett kedvence vendége marad. Ők tudják miért?

A Dácia barban szokott ujjában táncszervenvedélyének hódolni Arad éjszakáinak egy igen keeves, bohém alakja.

Dr. BORNEAS GYULA

mulatás közben, eddigi megfigyelések szerint, mindig Ländler-t húzat magának, sőt a Ländler vig ritmusa kíséri hazafelé, ugy hajnaltájban. Borneas dr. szintén jókedvű, kedélyes bohémek közé tartozik. Képünk abban a pillanatban ábrázolja, amikor kedvenc cigánya hazafelé kíséri egy ropogós sváb polka hangjai mellett.

Arad éjszakájának egy jellegzetes alakja, nem hiányozhatik a sorozatból. Most már néhány hónap óta beteg, de annyira hozzátartozik Arad éjszakai életéhez, hogy hiányos volna a beszámoló, ha

TENNER FRÉDI

kimaradna. Alig van éjszaka, hogy az ember ne találkozna vele, amint jókedvűen halad valamelyik kávéház felé. És hamarosan otthon érzi magát, nemsokára már ott ül a cigányok között és dirigálja őket.

— Marha — mondul rá arra, aki ilyenkor zavarja és ezt senki sem veszi sértésnek, mert mindenki tudja róla, hogy a legaranyosabb szívű bohém. Csak egy marad örökké titok, senkisé nem tudja mikor alszik...

Az utolsó stáció.

Reggeli három órát kongat tompán a városháza órája... mindenütt csendes... A kávéházakban elcsendesedett a zene, pincérek, zenészek sietnek végezni. S ilyenkor élénkül meg a tájék a Matei Corvin (Hunyadi) ucca sarkán

levő kiskorcsmánál, a volt Kardos helyiségnél. Ide siet néhány elkeseredett mulatni vágyó és itt mulatják ki magukat azok, akik eddig csak mulattak és dolgoztak. Öt óra tájban már teljesen telve van a kis helyiség, az összes cigányok itt adnak egymásnak találkozókat. Megkezdik a borozást, most a cigány mulat és magának húzza a bus hallgatókat és ropogós csárdásokat. Itt mulatja el cigány, pincér az éjszakában szerzett borraival és nem ritka eset, hogy a késő hajnal felé beállít valamelyik elkeseredett mulatózó oldalbordája és rákezd:

— Te gazember, itt töltöd a reggelt s én hiába várlak. Te... stb.

Majd amikor elmondta mondókáját, nagy kérélsre leül a Jancsi mellé és öt perc múlva már ő is torkaszakadtából dalol. Reggel aztán egymást segítik hazafelé.

Itt találni sok tipikus alakját Arad éjszakájának, mert majdnem mindenki megfordul itt. Bent a legelső szobában előkező vendégek pezsgőznek, küntebb a polgári osztály mulat és kint az ivóban sereglik össze a tarka kalidoszkop: cigány, pincér, munkás, ur, rácfertályi haver, hordár és így tovább.

Szeliden, szentimentálisan udvarol a kácsirosnőnek a rácfertályi fiú, akinek talán pár perccel előbb még éles kés csillant a kezében és most gavalléros bókokat mond az álmeszemű leánynak. Sőt olyan jó fiú itt, hogy tüzet is rak az ivóban — ha kell.

A kora reggeli napsugár szürke ködruhába öltözteti az ébredő várost... az illúziók fátyla, kettészakítva hull a piszkos kövezetie. A nappali, szürke Arad ébredezik és az éj karikázott szemű imádói lehajtott fővel hazafelé ballagnak a következő éjszaka varázsos csábos mámorát várva, óhajva, kívánva.

Marosi Rudolf.

Martirok karácsonya.

A világ összes keresztény egyházainak egyesüléséről nyilatkozik az Aradi Közlönynek Germanos érsek, az ökumeniai mozgalom feje.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősejtel.) Közvetlenül karácsony előtt Bécsben tartózkodott Tnayeria metropolitája, Germanos érsek a világ összes keresztény egyházainak egyesítését céljaként valló ökumeniai mozgalom feje.

Germanos érsek, aki a karácsony előtt hetet Bécsben töltötte, Németországban végezte tanulmányait. A lipcsei egyetem promoválta a bölcsészettudományok doktorává. Ennek utána visszatért Konstantinápolyba, ahol két évtizeden át rektora volt az orthodox teológiai iskolának. A háború után, 1922-ben az ökumeniai patriarkátus Londonba küldötte és az összes nyugateurópai görög-orthodox egyházközseget alája rendelte. A patriarkátus róla bizta az európai egyházakkal, elsősorban az anglikán egyházzal való kapcsolatok ápolását is. Így került Germanos érsek az ökumeniai mozgalom középpontjába.

Az érsek szívesen beszél az ökumeniai eszme jövőjéről és igen kedvezően itéli meg azt.

— Ha arra gondolunk, kezdi nyilatkozatát, hogy a keresztény egység mozgalma alig egy évtizedes múltra tekinthet vissza, úgy meg kell állapítanunk, hogy már szép utat tettünk meg előre és a mozgalom olyan fejlődési fokra ért, amelyet röviddel ezelőtt még elérhetetlennek tartottunk. Az európai orthodox egyházakban ugyan akadnak olyanok, akik nem csatlakoztak a mozgalomhoz, azonban ez nem fontos. Az egyesülés érdekében minden egyháznak áldozatokat kell hoznia.

Germanos érsek elmondja, hogy végig élte a kizsátsiai keresztény-mészárlást és élményei megerősítették meggyőződésében, hogy a keresztény egyházaknak egyesülniök kell.

— Olyan időben, fejezi be emelt hangon nyilatkozatát, amikor különböző erők agresszív összeállanak, hogy aláaknázzák a keresztényesség várfalait, az egyházak elárulnak saját küzdelmük ügyét, ha vitatkozni kezdnek azon, hogy a többi egyházakkal együtt dolgozzanak a veszély leküzdésén és a keresztény ideálok világuraimának biztosításán.

Vidáman táncol tout Arad.

Őszfejtű nagyapák és apró unokák együtt tanulják a divatos táncokat. — Séta az aradi tánciskolákban estétől éjjelig.

(Arad, december 24.) Este van... A bulváron fénylenek a lámpák, de már megfogyatkozott a sétálók serege. Kilenc felé jár a városháza órája. Néhány elkésett nő és férfi siet hazafelé, de rövid idő múlva ismét megélénkül a város központi része. Kiseb-nagyobb csoportok, fiatal leányok és fiúk, idősebb hölgyek és urak — mennek vidám, hangos beszélgetéssel végig a Deák Ferenc-uccán és a bulváron. A tánciskolába mennek...

Különös jelenség!... Anyagi gondok, hosszú panaszok, irtózatossággal küzdelmek a mindennappal... és a Deák Ferenc-uccán és vidékén három nagy tánciskola felik meg úgy szólván minden este olyanokkal, akik elmulasztathatatlán életfeladatnak tartják, hogy beavassák őket a charleston és tangó misztériumaiba. Különös, de érthető. Hisz ép ez a pár óra az, ami leveszi a vállakról a hétköznapi ölműsúlyait és ez a pár óra az, amikor az embernek egyetlen gondja, miképpen rakja lábait a kedves tanárnő dirigálására vagy a zongora, esetleg a jazz-band taktusaira.

Nem utolsó élvezet, rászánni egy éjszákát és végig járni az aradi tánciskolákat. Láthat az ember ebben a négy központi fekvésűben annyit, mint egy repriznél a színházban, vagy egy közepes filmnél a moziban. Néha még többet is.

Legjobb ha a bulváron kezdi meg szemléjét a kiáncsi halandó. Ott található a Központi és a Központi termében van Hartmann Annus tánciskolája. Jobban mondva: Hartmann Annus és Böse, mert hiszen az utóbbi is erélyesen résztvesz a tanításban, segédkezve nővérének. Csinos fiatal leány mind a kettő. Legelőször azon kell csodálkozni, hogy ez a két bukfifes ifjú hölgy mily pompás rendet és fegyelmet tud tartani a növendékek hosszú során. — Mert nem könnyű dolog ez. — Különösen náluk nem, ahol a legkülönbözőbb korú nők és férfiak illegetik magukat vorschiftoosan, ahogy a kimondhatatlan nevű amerikai néger táncok reglamája megkivánja.

Velem szemben a férfiak között ott állt egy őszfejtű ur és mosolyogva, idegesen nézgetett körül. Várta a tanárnő utasításait. Legalább husz év korkülömbőség van közte és a többi férfinövendék között.

Annuska tapsolt és megszólalt a zongora. Tangó.

A növendékek nagy komolysággal figyelték a tanárnő fess lábait és igyekeztek utánézni a figurát.

— Egy, kettő, három, négy, öt, hat — hangzott a dirigálás és vonult a sor lépegetve körbe-körbe.

Elég szépen ment, csak az őszhajú bácsi tévesztette el mindig a taktust. Hiába na: nem megy már úgy, mint a fiatalabb tanulóársaknak. Érthető is, folyton lábujjhegyen pipiskedni, még hozzá a bokát is összeverni gyengéden (nem magyarosan) és kecsesen képkedni: nem könnyű mesterség az.

A tanárnő is észreveszi a dolgot, karongja a kedves öreg urat és vele együtt csinálja a táncot. Így már aztán könnyebben megy, ilyen jó, finom kis segítséggel mégis

csak megtanulja az ember azt a bosszorkányos figurát.

De az őszhajú ur nem egyedül álló jelenség. — Nem messze tőlem ül egy derék hölgy, jár az 50 felé. Jól megtermett, n. n. erős testalkatú, de most csak ül és néz. Különösen engem, a furcsa idegent figyel és egész biztos csak azért nem táncol, mert én itt vagyok. — Szégyenli magát.

— Na ja — ritt le arcáról a gyanakvás — mit lehet tudni, ki ez a szemüveges idegen külsejű ifjú? — Hátha uram bocsá — újságíró.

Ne adj isten, hogy felkelt volna. Pedig társnői élénken biztatták:

— Miért nem táncol?

— Ó, majd később.

Szóval igaz. Akárcsak Londonban, Párisban, Bécsben, Pesten, Aradon is láthatók őszfejtű urak, ötvenes nők a tánciskolákban, amint nagy igyekezettel próbálják megtanulni az új táncokat, hogy fiatal leányokkal és derék fiúkkal még egyszer vissza éljék a drága ifjúságot, amely számukra elmenőben van, de ők görcsös kezekkel kapaszkodnak belé, mintha sohasem akarnák elereszteni.

Mikor kifelé mentem, egy másik szépkorú nővel ütköztem össze. Megtudtam, hogy ő az őszhajú ur felesége. Szintén növendéke a tánciskolának.

— Kérek még egy tangót — hallatszott Hartmann Annus hangja, amikor bezárult mögöttem az ajtó.

A Fehér Kereszt gyémánttermében Fürst Jenőné tánciskolájában éppen vendégóra van. — Nagy mozgalom a ruhatárban, a terem pedig zsúfolt. Szól a jazz-band, ritmusosan siklanak a párok. Minden van itt. Jó kedv, zaj, szmoking, fekete zaklató, kék ruha és a hölgyek arcán kivirágzik a jó mozgás boldogsága.

Egy fiatal ur tűnik fel rögtön. Borzasztóan otthon lehet a gyémántteremben. Mélyen a nadrágja zsebébe süllyeszti kezét és úgy járkal fel és alá, mint egy müzsentri a lokálban. Leereszkedő modorban elegyedik szóba néhány leánnyal, akik áhítatos figyelemmel hallgatják. Alighanem raccsol is. De megszólal a zene. Magához rántja az egyik tündért és viharos egymáshoz simulással tiporja a charlestont.

Vagy három hónapon maradt hölgy bizonyos elkeseredéssel nézi ezt. Az egyikik egész speciális tünény. Pöttöm, kis molett nő, az órán szemüveg. Csupöre helyezett kezekkel nézi a forgást. Olyan mint egy tudós professzor. Valami egész fölényes gesztussal nézi a dolgokat.

— Istenem — szól oda társnőjéhez — nem is értem, hogy lehet így táncolni. Vagy decensen vagy schogy.

Alig, hogy ez elhangzott, előtte állt az „erős” fiatal ur és a pápaszemes hölgyecske átszellemült mosollyal simult a lovaghoz. Nem is olyan nagyon decensen, de most már mind egy volt. A szemüveg boldogan csillogott és nevetett a sutbadobott teoriák felett.

A Fábrián-uccában van Barna Istvánné tánciskolája. Ebbe az iskolába kerülnek legkorábban a gyerekek. Négy éves babákat lehet itt látni, akik bájos ügyetlenkedéssel topognak a parketten. Az elemibe csak év múlva kerülnek, de itt már 4 1/2 éves korában

járja némelyik a legkomplicáltabb táncokat, akár egy nagy. Ezek a babakolomok a speciálitásai ennek az intézetnek. A mamákt és a papák arcán végigsugárzik a boldogság, de valami más is vegyül az önfeledt mosolyba. — Van jó néhány a papák és mamák között, akik ugyanott tanulják a parketten való lejítés alapelveit. Persze más időpontban. Ilyenkor csak boldog nézők.

Az egyik fiúcska roppant különös, önálló egyéniség. Nem létezik, hogy egy lépést is tegyen a zene ritmusára. Vagy előbb, vagy később, csak ép taktusra nem.

— Ah, wie züsz! — szól oda az egyik mama a fiúcska mamájához. — Mit szólsz, milyen aranyos?

Az. Egész határozottan.

Ő nála csak a párja aranyosabb, egy szőke kislány. — A meg csuda pontosan csinál mindent. Valami egész különleges dolog jön ki a kettőjük tipegéséből. Egy újfajta tánc, amelyben ép az a megragadó, hogy a férfi mindig mást csinál, mint a nő. — Csodálatos, hogy a

tanárnő angyali türelemmel akarja a sablonba teregni az összritmusokra füttyülő bubit. Hátha bagyná és hátha egy új tánc születne így meg, ezt látva, valamely ihletett koreografus agyában? Elvégre, ha a braziliai csikósoktól át tudtuk venni anno dacumal a macsicsot, miért ne indulhatna ki Aradról is egy ilyen világ-báj?... Egy childrenston, vagy aradstep, vagy akár aradston? Ki tudja?

Nagy forgalom tapasztalható esténként a Deák Ferenc-ucca vége felé is. Ezen a környéken van Kiss Rózsa tánciskolája. Isten bizony: kifárad az ember, mire ide elérkezik. — Ilyenkor lehet látni, hogy néha a nézés is megnyúrná fáraszt. Pedig látni való van itt is elég. Néhány tisztán ültetett ülnek fel legelőször a szemek másodsor pedig magának a tanárnőnek kellemessége hat enyhítően. — Valahogy olyan otthonosan érzi magát az ember, látogató, táncoló, a nézők.

Ernek az intézetnek is van specialitása, még pedig az, hogy nincsen specialitása. — Semmiféle különlegesség nincs itt, csupán elragadóan helyes nők, kedves fiúk és urak, akik pompásan táncolnak. Igaz, hogy itt nagyon szigorúan is veszik a dolgot. Ha véletlenül a tanítás közben egy kis szünet áll be, azt sem használhatják fel azok, akik legalább egy cigarettát szeretnének gyors tempóban elszívni. Mert akkor kerülnek ki az előterembe, már meg-

Jelenik az oktatóterem ajtajában Kiss Rózsa szigoruvá komolyodott arca.

— Nem lehet uraim, tessék bejenni. Óra van, folytatjuk.

És a civiltás, tiszturak, szinte ijedten, mint csinyon ért kisfiúk dobják el a még félig se kiévezett cigarettát és sirognak be a terembe, ahol fáradhatatlanul szól a zongora.

Az szrekes nem lehet ilyen szigorú a gyakorlatóterem, mint ez a bubifrizurás hölgy itt a parketten.

Közben lassan ötfél felé jár az idő. A taniskolák is kiürülnek. A vidámságot a néma csend váltja fel. Az utcákon még járhatnak emberek, még a rendőr is fázva topog és úgy járja be körzetét. Néha sípolás hangzása fel. Aztán megint csend, nagy csend mindenütt. Feketen alszik a város. Éjszaka van.

Póthy Ernő.

Gramofonok,

„His Masters' Voice”, „Columbia”, „Decca”, valamint tánc- és művész lemezek, rendkívüli nagy választékban

Hegedűs cégnél Arad.

Csángó-magyarok messzi Bukovinában.

Az Aradi Közlöny tudósítója messzire szakadt véreink között. — Hogyan vonult be a régi osztrák tartomány a mai hazába.

Az Aradi Közlöny bukovinai tudósítójától.

Bukovina volt Ausztria ama tartománya, ahol a legkülönfélébb nemzetiségek éltek egymás mellett szép békességben s ezt a jó szokásukat még mai napig is megtartották. Ha néha néha nem zavarná meg a szép egyetértést egyegy, az ó-királyságból idehelyezett csendőr vagy néptanító, aki a viszonyokat még nem ismeri, akkor igazán nem volna itt savar soha. Románok, lengyelek, németek, rutének, zsidók, no meg a mi csángó-magyarjaink szépen megférnek, hol külön-külön a saját falvaikban, hol a kis városokban vegyest. A hitvallásuk is különféle: a románok a görög keleti vallást követik, a lengyelek róm. katolikusok, a németek (svábok) Luther hívei, görög katolikusok a rutének, a zsidók ortodoxok vagy neologok és többnyire reformátusok a magyarok. Így vannak azután 2—3000 lakosu helységek három-négy különféle templommal, katolikus templomokkal római katolikus és görög katolikus oltárokkal. Talán az egyetlen és egyéb főiskolákkal bíró Cernauti-t kivéve, még a zsidó kérdést sem ismerik. Öreg, jámbor zsidók nyugodtan sétálhatnak pájeseikkel, kaftánjukban, senki sem üz tréfát velük. De be kell ismerni, hogy a nyugatról idevetődött embernek szimpátiásabbnak tetszik az itteni s általában keleti zsidó, mely magánviseli a multak szenvedéseinek nyomát. A férfiak nyugodtak, az asszonyoknak, gyermekeknek pedig olyan megriadt özike szemük van, minden pillantásuk kérni látszik. Jaj, csak ne bántsanak! Még a gondor hajú, igazán szép fiatal zsidólányok is oly alázatosan néznek fel a szembejövőre.

Magyarok, németek, románok egymás mellett.

De bennünket leginkább a magyarok érdekelnék. *Andráshalva, Hadikfalva, Istensejts* és a többi csángó falu Bukovina déli részén Radaut és Suceava környékén vannak. Aki ismeri az erdélyi magyar falukat, rögtön rájuk ismer ezekre a csángó falvakra is. S a lakosok: már a tartásuk, hanghordozásuk, viseletük olyan, mintha most vándoroltak volna ide valamelyik nagy magyar alföldi faluból. A beszédük is inkább alföldies, mint székelyes. Csak azok a családok, melyek a csángó falvakból már évtized előtt a környékbeli más nemzetiségű helységekbe költöztek át, vesztették el magyar jellegüket egészen. Találni Kis, Boguár, Német nevű román parasztokat, vannak Csernyi, Ta-

kács. Hajdu nevű németek, akik nem is tudják már, hogy magyar eredetűek. A nevüket is már idegenszerűen írják: Chis, Tokaschi.

Legjobban vigyáznak nemzetiségükre a németek. Ők a legvagyonosabbak a bukovinaiak között, zárkóztak, egymásnak élők. — „Deutsches Haus” minden községben meg van, ahol németek élnek. Falvaik tiszták és rendezettek, csupa jómódu „Landwirt” lakik a csinos házakban. Az ifjabb nemzedék, fiúk és lányok egyaránt, többnyire középiskolát végzett, de igen sok orvos és tanár, orvosnő és tanárnő is született bukovinai német faluban. Azonban újabbán, amióta a német középiskolák nagyon megfogytak és a cernauti-i főiskolákban sem tanítanak már németül, azóta az intelligensebb családok sem igen tudják középiskolába járattatni gyermekeiket. Napilapjaik csak német érdeket törekednek szolgálni: történeljéi valami egy német családdal akár Szatmáron, akár Temesvárt, akár Bendezen, arról okvetlenül olvashatnak a bukovinaiak. Minden csekélységet előtérbe tolnak, ami német.

A román földműves is többnyire jobb módban él: a földosztásnál megkapta mindegyik család a maga pár holdját, ami megélhetését biztosítja, azonkívül van elég munkaalkalom: a faterlepeken, gyárakban, a vasutnál mindig keresnek munkásokat. A sváb ritkán megy nap-számosnak s így a román, rutén és magyar földműves kap a téli hónapokban is munkát eleget.

Czernovitz hajdan és most.

A megélhetés sokkal könnyebb, mint ott nyugaton, Arad környékén. Amíg itt a hatóság írtmányoktól-harmincnégy lejes marhahús árakat csinál, addig Bukovinában hatósági beavatkozás nélkül is huszonkét leiert adják a marha- és huszonnégy leiert a borjúhús kilóját. De a sertés, bár aránylag jóval olcsóbb, nem ad kiadós szalonnát. Itt ugyanis nem kukoricával, hanem burgonyával és tökkel hizlalják fel a sertéseket, a jó ropogós paprikás szalonna, a finom porhanyós tepertő itt ismeretlen. Kukoricát keveset termelnek s azt megesszik az emberek, így olcsó a kenyérük is.

Érdekes megfigyelés, hogy igen sok a fa s ezért nemcsak azzal fedik a házakat, hanem abból építik is. Csinos nyaralókat és lakóházakat. Bevakolás után alig látni különbséget a és téglaház között. Még Cernauti nagy része is csak fából van építve. Ha már itt tartunk, maradjunk kissé a bukovinai fővárosban. Nagy terjedelmű, hegyen-völgyön épült, csinos és nagy forgalmú város. Mindenféle hivatalos népszámlálás dacára százötvenezerrel többre becsülik lakosainak számát, melynek felénél több a zsidó. A többi az ismert bukovinai egyveleg, de magyart csak hármat talált a hivata-

los megállapítás. Pályaudvara olyan fajta, mint az aradi, de K. K. stb. jellegű. Mindjárt a pályaudvar után neki kell menni a hegynek: a Strada Gareii emelkedése közel negyvenöt fok. A bérkocsik csak lépésben haladnak felfelé, a tehérkocsik elé fogott lovak akárhányszor ott rognak össze az utcán. Csak a keskenyvágásnyu villamos vasut csilingel vígan fel a Piața Unirei-re, a városnak csupa két-három emeletes palotákkal körülvett főterére. Ott van az impozáns városháza is. Közepén van az egyesülés szobra, amely sokáig szálka volt a volt osztrákok szemében: a szobor háttérében van egy allegorikus csoportozat a bölénybika letörpöjje a kétféjű sást.

A főtérről csillagszerűen ágazik el nyolc széles ucca, csupa bérpalotákkal s földszint fényes üzletekkel. Mind jól vannak kövezve, de mindenek dacára esős időben hihetetlenül sárosak. A napilapok tele vannak a közönség panaszaival a nagy sár miatt. Büszkesége Cernauti-nak a görög keleti püspöki székhely: impozáns épületesoport, bizanci stílusban, melynek építése és berendezése a cernauti-iak szerint kilencmillió béke-koronába került. Mindjárt a „Residenz” mögött van az egykoron „Habsburg-Höhe”-nek nevezett park. Ez a város legmagasabb helye, a teteje gyermek-játszóter, az oldalai befásítva, az alakanyarodó szerpentin utakról mindenütt gyönyörű kilátás nyílik úgy Cernauti-ra, mint az alatta elterülő Pruth-völgyében levő falvakra.

Ködbehanyaglott régi határállomások.

Bukovina fővárosának középületei olyanok, mint azokat nálunk is a nagyobb megyehelyeken látjuk. Azonban ha Cernauti után Bukovina többi városait keressük fel, akkor hatalmas ugrást csinálunk — lefelé. Van még hét városnak nevezett községe, amelyek lakosainak száma a tizenöt és huszezer között van, de mint városok nem igen tesznek jó benyomást: szemetesek, sárosak, még a főuccájuk is rozszul kövezett, a mellékuccák szűkek, ócska emeletes házakkal. Ilyen Suceva, Radaut, Serret, Strojinet, Chimpulung — egyik sem közelíti meg az erdélyi kisebb megyeszékhelyeket. Ez talán azért van, mivel egy sem fekszik a fővonal mellett, mindegyiknek valami vasuti harmadrangu szárnyvonala van. Sucevanak pedig általában nincsen vasutja.

Mint Moldvaország, úgy Bukovina is tele van szórva régi kolostorokkal, váromokkal, hiszen itt játszódott le Románia történelmének nagy része, amíg a XVIII. században önkényesen Ausztriához nem csatolták. Bukovina Erdélyből Bistritáról is elérhető, a fővonal Cernauti-ról Bucurestibe Iteani-nál lép ki az országból. Ez az állomás volt egykoron az osztrák határ. A vonatról egészen jól látni Stefan Cel Mare várának romjait Suceava mellett, még az egykori osztrák birodalom területén.

Iteanitól kitűnő országot visz délnek. A község végén kis patak szeli át az utat, mindkét partján pár ház: ez volt a hajdani román-osztrák határ. Két kilométerre odább van már Burdujeni, az egykori román határállomás. — Utóbbiak felvételi épülete valóban impozáns, a legszebb pályaháza az ó-királyságnak. Az egykori határon levő Predeal, Verciorova felvételi épülete elbűnhat mellette.

Ez a két, egymástól két és fél kilométerre levő hatalmas pályaudvar: Burdujeni és Itean most teljesen, két-három ezer lakosu helységek forgalmát szolgálja csupán. — Azaz tulajdonképpen a vasuti állomással nem rendelkező Suceava lakosai szállnak valamelyik fenti pályaudvaron vonatra. A burdujeni felvételi épületben a vasutasok leányvárháza van elhelyezve az emeletmagas óriási vámvizsgálati helyiségben pedig színpadot állítottak fel az arváházi leánykák. Most ott, ahol valamikor szorongó szívvel vitte be az utas podgyászát és utlevélét a vizsgálathoz, oda most már csak szórakozni mennek az emberek s a vonatok csak egy-két percre állanak meg. Így változnak az idők!

(G. H.)

Gyermeknek: egészség. Anyának: boldogság a Höfer hintópor, krém, szappan.

VERSET IROK.

Strieglné-Martini Hilda.

Irod gyorsan, lázasan, mindjárt kész a vers,
Csak egy kicsit csiszolni kell, egy kicsit még nyers.
... Fölszendül a szó fiacskám kéré ajakán:
„Leszakadt a macskám karja, varrd meg kisanyám”.

— Ez a rim most, jaj, de jó, édes mint a méz —
... Megakasztja kezemet egy picinyke kéz:
„Itt a spárga, anyukám, ládd, meg itt a bot,
Bogozz nekem szaporán egy szép „ostorot.”

— Ez a sor most sikerült, lágy mint a zene
... Pislog már a kocsiból kis öcsi szeme,
S hogy fél rögtön nem kapom, lesz nagy dárídó —
Biz a szegény tollamnak torkán forr a szó!

„No siri, lelkem kis apám, nézd hogy süt a nap!”
— Visszajő még valaha az a gondolat? —
„Gyertek, pótykék, ülünk le szépen körbe most”
„Jaj, anyukám, add ide azt a papírost.”

„Kis fiókám, hisz ez vers!” — „Ugyan, mire jó?” —
Szebb lesz itt a papíron egy szép gözhajó.”
Igy szól, rajzol, rajta, kész! füstbe ment a rim
S boldog mosoly hasadoz piros ajkain.

... Igazad van: mire jó? ... Két kesi virág,
A ti fényes szemetek egy egész világ!
A ti drága gügyögétek a legszentebb rim,
Ti vagytok én szívből szakadt, legszebb verseim . . .

Világszenzáció a vizállás-rovatban.

Az ujság melyik cikke termeli a nagy szenzációt. — Hajsza egy eredeti ötlet ért, amely a közönséget érdekli.

(Arad, karácsony havában.) Alászoigája, Vezérigazgató ur! Kérek szépen háromért valami jó ötletet. Teccik tudni olyan legyen, hogy a közönség, amikor meglátja felsőhajtsón:

— Végre eredetit, ujat kaptunk. Tessék? Hogy azt mondta volna rabbi Akiba? Először is sem én, sem ön nem hallottuk, hogy tényleg mondta volna, másodsor; most éjszaka van és mi nem vagyunk a Nap alatt, hanem a Nap van mi alattunk. Tehát nyugodtan mondhat valami ujat. Kivülről ragyogjon, csillogjon, mint a karácsonyfa díszbe, belül, nem fontos. Tessék? Ön ezt ujjak találja? Nevetséges. „Látogatás az elmegyógyintézetben” Jajjai, kék foltokkal, hörgéssel és vérre dekorálva. Nem kérem ez sem új. Ennek olyan szakála van, hogy rabbi Akiba hozzá képest egy talpig borotvált angol dzseintlemen. Ez sem jó, ez sem, egyik sem. — Ugy látszik ön csupa ócskaságot árul. Alászoigája.

— Szerkesztő ur! Adjon valami tanácsot. Mit irjak? Igen ezt én is tudom, „ujat, érdekset, ötleteset, amilyent még nem olvasott a közönség”. De mi legyen az? Ááá! kedves kollegám! Örülök, hogy találkoztunk. Ön a vezércikkíró, ön ötletes ember, aki univerzális világnézeteit úgy bele tudja svájfolni abba a hetven sorba, hogy a legkiválóbb szabó is megirigyelhetné. Kollegám, mondjon valamit, ami a közönséget érdekli. A

vezércikk-író

kollegám beszélni kezd:

— Az átkos háború, illetve a háborús átok, amióta végig vonult megsanyargatott Glóbuszunkon, azóta a közönség, az adóalany és a polgárság izlése kicsiszolódott, hogy kizárólag a vezércikkeket olvassa. Ez meg is érthető akkor, amikor tudjuk, hogy a vezércikk kvint-esszenciája a világeseményeknek és az emberekben szunnyadó vágyaknak. Ha valami érdekset, szépet akart írni, írjon vezércikket. Például arról, hogy új kulturáramlatok kezdenek felburjánozni Európában. Kezdheti így:

Kulturbőlény

bömből végig vén Európánk letarolt virányaiban . . . A satöbbit nem vártam meg, hanem kábult fejjel menekültem a vezércikkíró további szóadatok elől. Pont a

politikai rovatvezetőbe

ütköztem belé.

— Világot egy jó ötletért! sülytemetem fülébe.

— Csodálom az ön naivitását — mondom: — Hogy is lehet ezen gondolkozni? Az egyetlen, ami a közönséget érdekli: a politika. Nem természetes-e? A politika csinálta a háborút és a békét. A politika csinál mindent és nem akarok dicsekedni, de mi politikusok elértük azt, hogy ma már minden ember politikust. Tehát írjon karácsonyra egy politikai cikket. Kifejthetné nézeteit arról, hogy milyen helyes volna, ha Brătianu Jonel átvenné a kisebbségek ügyének intézését és vezető szerepet vállalna a kisebbségi pártokban. Ez új és eredeti volna.

Bizonyos szempontból nem találtam egészen rossznak politikai kollegám tanácsát, de el kellett vetnem, mert úgy láttam, hogy tulzolt elfogultsággal ítéli meg saját „resszortjának” jelentőségét. Következett

lapunk közgazdásza.

Egy bank kirakatának ablakvege mellett állott és egy vöröshaju leánynak tartott előadást:

— Látja Leontina, én vagyok az egyetlen a világon, aki megtalálta a szerelem sokat vitatott és keresett helyes definícióját. Itt van a zürichi jelentés; ez a szerelem láztáblája. Ha például maga kedves hozzá; a lej emelkedik, illetve szerelemem fokozódik. Ilyenkor beáll a hossz. Ha maga nem néz rám, ha mással udvarol; következik a bessz. Esik a lej és én el vagyok keseredve.

Közgazdászunk szemében könnyek jelentek meg, de mielőtt hangos sirásra került volna a dolog, karon ragadtam és eltéptem Leontinától.

— Egy tippet kérek!

— Írjon „a szerelem és közgazdaság, mint olyan” címen egy riportot — mondotta gyors-

san, minden gondolkodás nélkül. — Ez a kettő az egyetlen, ami uralja a világot. Ez a kettő érdekli csupán a közönséget. Ez a kettő az, ami az emberek szívébe és tárcájába vág. Figyie el, a szívnél és tárcánál nincsen fontosabb. . .

Elrohantam. A

rendőri riporterünk

hegyezte ceruzáját az ucca közepén. A robogó autokat figyelte abban a reményben, hogy valami karambolt ad az Isten ebben az eseménytelen világban.

— Hogy mi kell a Közönségnek?! Kilocs-sant agyvelő! Hasfeimetszés! Tömeggyilkosság! Merénylet és feldarabolt hullák! — kiáltotta izgatottan. — A közönségnek szenzáció kell. Érti? Szenzáció? És a szenzációt csak a vérben, a rendőrségi riportokban lehet megtalálni. Nem azért mondom, de ha én magának lennék, csak a rendőrség köréből venném témámat.

— De én valami ujat szeretnék. — nyugtem keservesen.

— A vér, az mindig új, a gyilkosság az mindig izgatja a fantáziát.

— Nem kívánhatja, hogy a közönség kedvért meggyilkolják valakit?!

— Ez igaz. Ezt nem kívánhatom — szól elgondolkozva. — De telelevenítheti a rég elkövetett gyilkosságokat, szépen kiszinezve, újabb adatokkal . . .

Nem folytatta tovább, mert egy autóbil elgázolt egy kóbor kutyát és ő ceruzáját készenlétben tartva rohant a helyszínre.

Nagyon megtört a sikertelenség. Lekonyult fejjel ballagtam és főprengve bámultam a siető embereket. Akkor találkoztam a

sporttudósítókkal.

Egy papirgombócot rugdosott maga előtt, mintha football-labda volna.

— Hogy mit írjon? Ilyet kérdezn! Nem szégyenli magát? Tudja mit mondott Montecuccoli? Három dolog kell a közönségnek: sport, sport és sport! Sportról írjon. Sportról, amely beléidegződött az emberek testébe és lelkébe, amelynek következménye az, hogy ma már a közönség csak a sport rovatot olvassa az ujságokban. Ez kimeríthetetlen téma és mindig új.

Egy suszterinas egy döglött patkányt rugdott feléje és ő visszarugta. Megkezdődött a meccs. Lementem a kiadóba és ott

a hirdetési osztály.

vezető kisasszonyának panaszoltam el bánatomat. Ő bájosan mosolygott.

— Figyelje meg kérem — szól fontoskodva — amikor az olvasó a kezébe veszi a lapot. Tudja mit tapasztal? Azt, hogy az ujságok olvasását mindenki a végén kezdi. — Miért? Mert a közönséget elsősorban a hirdetés érdekli. A hirdetésben van minden. Szerelem, közgazdaság, bűn, család és jótékonyosság. Írjon valamit a hirdetésről.

Bementem a szerkesztőségbe és megírtam ezt az írást. Közben gondolkodtam, hogy milyen elbizakodott öntelt alakok ezek a kollégák. Mindnyájan azt hiszik, hogy az érdekli a közönséget, amit ők csinálnak. De én csak meghagyom őket naív hitükben. Én tudom, hogy a közönséget kizárólag a „vizállás” rovat érdekl. Nem azért mondom, mert én vezetem, de megvagyok győződve, hogy a vizállás uralja az egész világot: a politikát, a szociológiát, a gazdaságot és mindent. Ez nem akar egy viz-vicc lenni, hiszen tudom, hogy a jó termés, a politikai és társadalmi eltulodások, a szerelem, az élet kizárólag a vizállástól függ.

Pillsi Géza.

KRIEGNER-féle REPARATOR

köszvény-, oszuz-, hűlés ellen.

Minden gyógyszerárban kapható.

Ára 65 Lej.

HIREK.

Szegényember karácsonyfája

— Hogyan avanszál egy mázsa tüzelő karácsonylává. —

Kérem, kérem, ne tessék továbblapozni, nem a könyzacskókat ingerlő, obligát szociál-érzékenyülsérről lesz itt szó. Csak egy viccet akarok elmondani a szerény emeget karácsonyfájáról, de ezen a viccen aztán sirhat is az, aki úgy érzi, hogy a ragyogó karácsonyfája tövében áll egy-két könyvet ejteni a szegény ember sorsán, annak nem jutott fenyőfa Isten hatalmas erejéből.

A szegényember sok apró gyerekével és elnyúlt feleségével csunya, sötét szobában lakik. A nagy ház minden lakásában ózatosan készülődnek karácsony estére. Csak a szegényember odujja sötét és hideg.

— Apám, nagyon fáznak. Nekünk nem hoz a Jézuska karácsonyfát?

A szegényember tonkából felhördül a lelkijelző öklesekedés.

— Csönd! Nekem itt ne karácsonyfa...

A gyerekek dideregvé bujnak össze, de még pisálkól a remény a szívükben, mert line a szülők összedugták a fejüket a sarokban és fontoskodva tanácskoznak. Végre az aszony veszi a nagykendőt és elmegy. A szegényember keserűen csorogó mosollyal szól oda a gyerekeknek:

— Ne ne féljetek gyerekek, nektek is lesz majd karácsonyfátok.

Nagy lett az izgalom. A rongyos kis szegénygyerekek kivirágzott a fantáziájuk és ujongva találgatják; vajjon mit hoz a Jézuska?

É! hirtelen kitérült a pincelakás ajtaja. A kis szívek hangosan dobogtak a hidegtől megkékült bőr alatt. Belépett a szobába a Jézuska... az anyja és egy zsák tűzfát dobott a feketér-táncgő vaskályha szája elé...

— Itt a ti karácsonyfátok!
Öt perc múlva már vörösen pattogott a kályha és a rongyos család hálásan ült körül a duruzsolva vigasztaló „karácsonyfát”, amelyből jölesően áradt a fény, a melegség, a Szeretet... (g. s.)

LAPUNK legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt kedden reggel jelenik meg.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jöslata szerint keleti, északkeleti szelekkel igen hideg idő várható, kisebb havazásokkal.

— **Mária királyné köszönete Amerikának.** Washingtonból jelentik: Mária, Románia királynéja karácsonyi üzenetet intézett az amerikai néphez. Az üzenetet a Románia Barátainak Tarsasága című egyesület elnöke hozta Cooldge elnök tudomására. A királyné kijelenti, hogy az Egyesült Államokban tett utazását valóságos álomnak látja, amelyet az egész ország iránt érzett lángoló szeretet és hála színesít meg.

— **A görög egyház karácsonya.** A karácsonyi istentisztelet sorrendje: A görög keleti román katedrálisban: december 25-én, az ünnep első napján reggel 6 óraker reggeli mise. Fel tíz óraker nagymise, amit Comsa Gergely dr. püspök celebrál fényes papi segédlettel, ami után a püspök szentbeszédét mond. Délután 3 óraker vecsernye, amit Vatianu Traian esperes szolgál. December 26-án reggeli mise. Fél 10 óraker nagymisé szolgál. Vatianu Traian esperes, az összes lelkészek segédlete mellett. A mise után Vatianu esperes szentbeszédét mond. A görög katolikus templomban december 25-én reggel fél hat óraker istentisztelet, fél 10 óraker ünnepélyes nagymise, fényes papi segédlettel, ami után Popa József esperes szentbeszédét mond. Délután 3 óraker vecsernye. 26-án reggel 9 óraker istentisztelet (Matutinum), 10 óraker ünnepélyes nagymise és szent beszéd. Délután 3 óraker vecsernye. 27-én reggel 9 óraker kismise, 10 óraker nagymise.

Negyedmillióan kérnek kegyelmet Windischgraetzeknek

Monstre-üldöztetés viszi a kérelmet Horthy kormányzónak

(Az Arad Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A jogerős frankótlet kihirdetése után januárban tízezer tagú küldöttség adja át a kormányzónak a frankópör elíteltjei, Windischgraetz és Nádosy érdekében összeszedett kegyelmi aláírásokat, amelyeknek száma kétszázötvenezer. A kegyelmi folyamat minden oldalán nyolcvankilenc aláírás van. A lapokat kötetbe kötötték be és a kötetek súlya összesen 30 kiló. Ha a monstre-felvétel rendszeti szempontból nem engedélyeznek, úgy tiztagu indifferens, politikával nem foglalkozó, előkelőségekből álló küldöttség adja át a kormányzónak a kegyelmi folyamat. Az átadásig az aláírások folynek.

— **Angel István dr. polgármestere.** Ma délután az a hír terjedt el Aradon, hogy illetékes helyen már megtörtént a döntés az aradi polgármesteri állás betöltésére vonatkozólag. Goga Oktavian belügyminiszter állítólag respektálta a városi tanács többségének véleményét és Angel Istvánt nevezte ki Arad polgármesterévé. Munkatársunk a hír vétele után nyomban felkereste Boneu Vazul prefektust és Angel István Jr. t. de mindketten kijelentették, hogy eddig még hivatalosan semmi értesítés nem jött Aradra a polgármesteri szék betöltésére vonatkozólag.

— **Herczeg Ferenc — díszdoktor.** Budapestről jelentik: Tegnap este ünnepélyes külsőségek között nyújtotta át a Pázmány Péter Tudományegyetem tanácsa Herczeg Ferencnek hüvösvölgyi villájában a bölcsészeti kar díszdoktori oklevelét. Domanovszky Sándor dékán hosszabb beszéd keretében adta át a diplomát, mire Herczeg Ferenc megalva, elfogódott hangon mondott köszönetet. „Forró és alázatos nálat érzek a gondviselés előtt — mondotta többek között, — hogy ősz édesanyám ennek a nagy megtiszteltetésnek tanuja lehetett”. Az író ez alkalomból barátai és tiszteői gratulációikkal árasztották el.

— **Uj komiszár az aradi szigurancán.** Draganescu Silveszter rendőrkomiszárt, aki előzőnkny szimpatikus modora miatt Aradon általános becsülésnek örvend, Bungetianu állambiztonsági vezérfelügyelő az aradi szigurancához helyezte át szolgálattételre. Draganescu a mai napon már át is vette hivatalát.

— **Kegyelmet kérnak a Landauban elítelt németek.** Párisból táviratozzák: A kormány ma délelőtt rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen a landaui ítéletet beszéltek meg. Paullevé Hőschel való megbeszélése után magához kéréte a rajnai sereg főparancsnokát, Guillaumot tábornokot és Briand külügyminisztert, akikkel sokáig tanácskozott. Valószínűnek tartják, hogy Guillaumot a megkegyelmezést fojia javasolni, amely felett a még a mai napon dönt véglegesen a minisztertanács.

— **A lakók szövetségeinek országos vándorgyűlése Aradon.** Az Oradeamaren e hó 19-én megtartott országos bérlőszövetségi kongresszus elhatározta, hogy a bérlők érdekeinek hatásosabb támogatása céljából Erdély nagyobb városaiban országos vándorgyűléseket fog tartani. Ezeket a gyűléseket az ország lakói ismételtlen tiltakozni fognak a készülő lakbértörvény ellen és egyben méltányos béremelés mellett a lakástörvénynek legálább is két évre való meghosszabbítását kérik a szövetségek. A legelső ilyen vándorgyűlés január hó 9-én délelőtt 11 óraker Aradon lesz, amelyen az ország összes lakói szövetségei részt fognak venni. Az országos gyűlést dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd, az aradi lakók szövetségének titkára készíti elő.

JANUÁR 8.
az **ATE** Evésők **MŰSOROS**
TEVÉSÉLYE Fehérkeresztenben.

— **Az aradi adóhivatalok felhívása.** Az aradi állami adóhivatalok közlik az adófizetőkkel, hogy akik e hó 27-ig adófizetésre halasztást kaptak adóhátralékuik kifizetése végett, kivételesen e hó 27-én reggel 9 és 13 óra között is jelentkezhetnek még. Ezt pedig azokból közlik a közönséggel, mert az adóhivatalok e hó 28-án évi számadási zárjátót csinálnak és akkor már nem eszközölhetnek bevételüket.

— **Házasság.** Albu Péter karácsony első napján tartja esküvőjét Hubert Böskével Petrozsényban. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzések.** Kelly Zsigmond karácsony első napján tartja eljegyzését Ehling Anuskával. (Minden külön értesítés helyett.)

Mikulik Margitka (Arad) és Katona Viktor (Pancota) jegyesek.

Gruber Erzsébe és malomgátlalvi ifj. Diószeghy József jegyesek.

Tivadar Pál és Weinberger Angela (Arad) jegyesek.

Heimann Bettyke (Világos) és Szécsi Zoltán (Pancota) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Schönwald Sára (Arad) és Weisz Sándor (Lippa) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kác Margitka és Simonis János jegyesek.

— **Elítelt sacharincsempészek.** Az aradi törvényszék első szekciója gyorsított eljárás folytatva ma itélkezett Szijjártó Béla és Lengyel István makói sacharincsempészek ügyében. A törvényszék Szijjártó Bélát csak határátlépés vétségében találta bűnösnek s ezért 7 napi elzárásra, míg Lengyel Istvánt, aki a sacharincsempészt a saját bevallása szerint egyedül követte el, egy évi fogházra ítélte. Az elítelték nyomban megkezdték büntetésük kitöltését.

— **A karácsonyi vonat katasztrófia.** Washingtonból táviratozzák: A georgial Rockmark állomás előtt a Fioridából jövő expressz összeütközött az állomásból kiinduló személyvonattal, amely a karácsonyi ünnepekre utazó közönséggel zsufolva volt. Tizen meghaltak, huszan súlyosabb sérüléseket szenvedtek.

Névjegyek, nyomtatványok Strassák, szerzők, dicsők, levérendozók. Karácsonyról maradt rongyot dobozu levélpapírok beszerzési árban KERPELNÉL. 7628

— **Visszavonul a spanyol diktátor.** Berlinből táviratozzák: Madridi jelentések szerint a spanyol király és Primo di Rivera között megtörtént a kibékülés. Rivera beleegyezett, hogy a kormányt ujjaalakítsák. Damas Perrenguer tábornok lesz a miniszterelnök, míg Rivera visszavonul a politikai élettől s Katalónia főkormányzója lesz.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomormorogásnál, vértódulásoknál, fejtájánsnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél ígyünk reggel éhgyomorrra 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. — A bel-orvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális használat minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Schilliger Baba tánciskolájában ma szombaton este 1 óráig tartó vendégóra lesz.

— **Dr. Posgay István** operateur szanatórium a bejáró és fekvő általános sebészeti és urológiai sebészeti, bel-, nő-, gyermek-, szem-, orv-, gége- és fülbetegék részére. I. és II. (Klinikai) osztály. Szabad orvosválasztás. Arad, Str. Moclóni (Crezy-u.) 15.

— **Kiss R. tánc tanárnő** közli, hogy Krispin-teremben december 27-én, hétfőn új colort kezdődik.

— **Legmegfizethatóbb** gyártmányu vászon és schiffon olcsón beszerezhető Rosenblüch-cégnél.

Életünk osztályostársai — mirőlünk.

Napvilágra kerülnek a legrejtettebb gondolatok,
amit csak nagy ünnepnapon sug meg valaki.

A borbély, a telefonoshölgy, az újságos, a fópincér a rohanó élet mindennapi emberéről.

Ezek mindennapos ismerőseink. Naponta találkozunk, beszélgetünk velük; halljuk hangjukat, ismerjük szokásaikat, mozdulataikat, jellemző vonásaikat. Elnaradhatatlan tartozékai ők a közönséges élet mindennapos egyszerűségének, nélkülözhetetlenek abban a precíz megkonstruált gépezetben, amelyet életrendnek nevezünk. Véleményünk van róluk, mint egy premier-planba állított éles arcúról, profilról, amely különben egy egész típust képvisel.

De vajjon hogyan látnak ők bennünket a háttér látófülkéjében? Nekik milyenek a vélemények — rólunk? Bizonyára ők is típus szerint kezelik az embert, milyen rengeteg típust kell megfigyelniük, a disztíngválni akarnak, a külön-külön kifejeződött véleményt kívánják alkotni. De az anyag korlátlan, a praktikus nagy a megfigyelés lehetősége életösszetétel terjed.

Főkerstíni egyet-egyet a mindennapos ismerőseink közül, hadd mondják ők is egyet el szabadon, nyíltan véleményüket és most mi hallgassunk — ők már hallgattak nálunk ópen eleget.

Napi körszótában kezdtem és reggel szótáros borotválás közben.

a borbélyomra

utottam rá kérdéseimmel.

— Jaj, gérem szében — mondta a derék avió atyafi, miközben a gallérmunkát is átázta a túlzottan gondos szappanozással — nekünk üzleti érdek nem véleményt mondani a közönségről. — A borbély csak borbély, a szakka csak szakka, de a kuncsaft már nem kuncsaft, hanem zsémbes „vendég”. — Ma már nem lehet rendes munkát végezni a borotválással. Az emberek idegesek, sőt lusták és szakállukon spórolják meg az időt. És milyen érzékenyek! A háboruban nem félték a srapszelet, most pedig felszisszennek, ha egy kis bőr lejön a szakállal. (És ezt milyen természetes egyszerűséggel mondta.) Egy alapos borotválás 8—10 percbe kerül, de ha ezalatt nem szóvalakoztatuk a vendéget mindenféle pletykával, hát akkor oly türelmetlen, hogy minden pillanatban arról lehet félni, hogy elszalad, akár szappanozás is. Minden napra ki kell találnunk valami új, érdekes truccot, bár hát! Istennek Aadon akad elég.

(Ahá hát így születnek azok a csiklandós pletykák, amit minden reggel szerviroznak nekem és feje tapasszal ragasztottam le azokat a vágásokat, amelyeket hőn szeretett borbélyom ejtett ábrázatomon. Én azonban nem szólam semmit, nem voltam ideges. Valószínűleg azért, mert nem ismertem a srapszelet-járását.)

A fópincér

ben közléket volt és amint a százezeresűlárájából elén számolta az ügyesen kiválogatott gyűrött bankjegyeket, a következő levezető véleménymondta el a közönségről:

— Kérem, a közönség csak árnyéka a régitnek. A múltmár az, hogy egy ur miután megvevett egy félmalacot, egy kacsát és egy kékét, számtalan tapogatta feneketlen omrá: és füres ptyet találva még, harsányan kiáltotta: Gyuri, még egy kenyeret mustárral! — A közönség nem eszik, hanem „fogyaszt”. És bizony nagy különbség. — Ma a fópincér szomszédos inkasszánsa

degradálódott. Régen bizalmas jóviszony állott fenn a vendég és a fópincér — mint egyenrangú ellenfelek — között. A fópincér volt az előtt a vendég örömeinek, bánatának zálogháza, ma a százféle emberi raffineria kielégítője. Egyet azonban a mai ember sem felejtett el: a sültbőr való uborkának a bediktálását. A feledékenység, akkor azonban valóban feledékenység volt. Most azonban? — Igenis kéremassan... (És elrohant.)

(Jaj, most jut eszembe, hogy dupla uborkát a sült mellé én sem fizettem ki. Elvesztettem becsületemet a főúr előtt, hiába a Ma vendége vagyok...)

Ezzel a nagy elhatározással a telefonhoz léptem.

A telefonközponti-elszasszonnyal

akkartam beszélni. Már majdnem a végkimerültségig tartottam, amikor, végre hallatszott a boldogságos szó:

— Centrala...

Midőn megtudta szándékom, Fissé alábbi hivatalos komolysága és viszonylag barátságosabb hangon felelt:

— Nekem nem szabad telefonon beszélgetnem. Tiltja a szabályzat és sok a dolgom. Különben is micsoda kérdés, hogy hogyan látom a közönséget? Hát látom én őket egyáltalában?

Csak hallom, de ez is elég... Véleményünk? A rosszak legrosszabbja. Idegesek, gorombák. Különösen a nők. Pedig milyen sok ostobaságot szokott telefonon fecsegni a nő... Mindenki ideges és akkor még rajtuk csodálkoznak, hogy mi is idegesek vagyunk. Hát kőből vagy kötélből vannak az idegeink? Nem szabad rólink rossz néven venni, ha szomszédnőnk érdeklődő meséjének legalább a felét meghallgatjuk, mielőtt jelentkezünk... Várjon csak... (Félperc múlva újra hallom csodaszép hangját.) Épp most „intéztünk” el egy randevut. A fess fásfiu most beszélte meg a szép banktisztviselőjével találkozóját a cukiba. Lássá ezek kedvesen türelmetlenkednek...

— Hát illik hallgatóni? — Korholtam.

— Hja ez véledentül is megesk és ha mi mesélni kezdenénk, de sok pikáns pletykát mondhatnánk el. Erről azonban nem nyilatkoziatom...

— Mondja, kedves hangú ismeretlen, a hang után el tudják maguknak képzelni a beszélőt?

— Oh igen, sőt hang szerint osztályozták a feleket... de némelykor lehet csakónd is... különösen a hízelgő baritonokban...

(Szerény, ugyancsak keserves tapasztalatai lehetnek az effajta hangnem terén. Egyetlen szerencsém egyébként, hogy gyönyörű lírai tenoromon tremoláztam, így minden enyhé célzás eleve kizárt volt.)

Miután távirterjút folytattam a hihetetlen élettapasztalatokkal rendelkező telefonos elszasszonnyal

az újságárussal

Jelentkeztem. Torlaszakadtából kiáltott egy csomó újság nevet. Folyékonyan hadart, mint egy szajkó. Amikor megszólítottam, gondolkodott, hogy mit mondjon, végül mégis elhatározta magát:

— Az emberek ma már nem olvasnak lapokat. „Blacirtak”. És ha mégis veszik az újságot, hát héber imakönyvként kezelik. Hátul kezdik a hirdetésnél, meg a tőzsdénél, onnan jönnek előre. — Vannak olyan kuncsaftjak, akik tőlem kérdeik, hogy milyen újságot vegyenek. Hát érdekel engem az újság? Olvasom én egyáltalában újságot? Ilyenkor aztán időre óvatossá kell lennem, mert az ügy bizalmi kérdés. Ekkor kedvenc és legjobb lapomat ajánlom. (Na nézzék, a lapok eladása még az árusok izlésétől is függ.) — Járnak huzám stamgasztok, akik csak egy és ugyanazon lapot vesznek állandóan. Ha netalán az illető újság elfogyott, a viláért más lapot nem vennének. Ezeket sokra becsülöm. Elvhiük (Igy mondta: elvhiük, akár egy politikus a képviselőházban.) — Borraivaló? Riika, azaz nem igen fordul elő. Néha a visszaadásnál... aprópénzhiány... csak ilyenkor... de direkt ma már nem létezik. Elvitte a háboru...

(Ugy tekintetem rá, mint vérbeli kollégámra, aki hangos szóval terjeszti a magyart azó hitét. Szegény még borraivalón busong. — Kissé távol van a világ fordulásától. Hiába, nem olvas újságot. Ez a baj.)

Ezek a vélemények — rólunk, az idegurokon szédítő táncokat járó ezerkilencszázhuszonhatos Emberről, aki megveti a Multat, vígan szürcsöli a Jelent és joggal félhet a Jövőtől... (sp.)

Mielőtt butort vásárol, tekintse meg
Bruckner butorgyár raktárát Arad,
Strada Ghiba Birta No. 16
Cég tulajdonos: VAJNA ADOLF.

Az aradi Apollóban

ma, délelőtt 11 órakor 5, 10 és 15 lejes helyekkel

NAGY MATINE

bemutatva:

AZ ÉGŐ GÖLYŐ

szenzációs filmujtárság.

Tuberculosis a vesében.

A tüdő után ez a leggyakoribb tuberkulózis megbetegedés.

Írta: Dr. UHELYI JÓZSEF.

Az összes nagyobb külföldi lapokban ma már állandóan jelennek meg orvosi tárgyú cikkek, amelyek részben a tudomány fejlődésének újabb eseményeit, részben pedig mindenkit érdeklő, ismeretterjesztő témákat tárgyalnak népies formában. Az alábbi cikk a legújabb szociális problémák egyikének, a tuberkulózisnak hatalmas csoportjából a vizeleti szervek tuberkulózisát, mint kevésbé ismert tárgyat, viszi az olvasó elé. Ebből a szempontból is általános érdeklődésre tarthat számot.

A tuberkulózis a leggyakoribb alkati betegségek közé tartozik. Az emberi testnek egyszerűen nincsen olyan szerve, amely tuberkulózisban ne betegedhetne meg. Nagyjelöltségekben ha tuberkulózisról beszélünk, a köznyelvben mindig tüdőtuberkulózisra gondolnak. Ez azért van, mert az összes szervek közül a tüdő betegszik meg leggyakrabban és ottan terjed a tuberkulózis a többi szervekre. Ma már kevesebben tudják, hogy a tüdő után a vesék és vizeleti szervek a tuberkulózis leggyakoribb színhelyei. Blum bécsi professzor 3000 tuberkulózisban elhunyt betegnél 723-nál talált vizeleti szervi tuberkulózist. Ez azt jelenti, hogy a tuberkulózisban elhalt egyének közül csaknem minden ötödiknek vizeleti szervében tuberkulotikus megbetegedés volt kimutatható. Ebből látható, hogy ez a megbetegedés aránylag nagyon gyakori. Főképpen a 20—40 életkor az, amelyben gyakran találjuk a megbetegedést. 20 éven alul és 40 éven felül már ritka. Férfiak és nők egyaránt hajlamosak rá de érdekes, hogy a férfiaknál rendszerint jobb oldalt, nőknél inkább a baloldalt támadja meg.

Sajnos, a betegség kezdeti stádiumában semmiféle tünetet nem okoz. Az illető egyén teljesen jól érzi magát, semmi kellemetlenséget nem érez. Míg tüdő tuberkulózis kezdeti szakában több tünet is van, amely a betegségre felhívhatja a figyelmet (köhögés, köhögés, vérköpés, éjszai izzadás, hőemelkedés, lesoványodás stb.) addig a vizeleti szervek tuberkulózisánál — és ezek közül főképpen a veséről lehet szó — kezdetben semmiféle figyelmeztető jel nincs. Csak amikor már előrehaladottabb stádiumba jutott a megbetegedés, jelentkeznek az első tünetek: állandóan zavaros vizelet, esetleg vér a vizeletben. Amikor már ezeknél még kiabálóbbak a tünetek, amikor már fájdalom, gyakori kiürítési inger, görcsök jelentkeznek, akkor már a betegség nagyon előrehaladott. Ilyenkor a vesék megbetegedése következtében már a vesevezeték (ez egy kb. 25 cm. hosszú gyufaszál vastagságú cső, amely a vizeletet a veséből a hólyagba vezeti) mentén a betegség a hólyagra is ráterjedt, gyuladás és fekélyek keletkeztek. Azelőtt a betegséget sem felismerni, sem gyógyítani nem tudták. Kb. két évtizeddel ezelőtt, a hólyagüreg felfedezése után kezdték csak a betegséget felismerni, míg ma az optika és a vizsgálati módszerek tökéletesedése révén abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy ezen betegséget már a legkorábbi szakában — amikor még semmiféle tünet nincs — fel tudjuk ismerni és embertársainkat meg tudjuk gyógyítani.

Hogyan kaphatunk vese tuberkulózist? Erre nézve megosztanak az orvosok véleményét. Régebben azt hitték, hogy először a hólyag betegszik meg és onnan a vesevezetékben felé felterjedve jut a fertőzés a vesékbe. Ma már tudjuk, hogy a fertőzés a véráram útján történik. A szervezetben valahol rejtőző

göcökből pl. tüdő vagy mirigyből a véráram magával sodorja a tuberkulózis bacillussait, amelyek a vese szűk vénereiben fennakadnak és kifejtik romboló hatásukat. A vesében gyuladás fejlődik ki, majd gyenedés lép fel. Fekélyek keletkeznek, amelyekből a vizelet áramlása magával sodorja a gonyt és a bacillussokat, ezek a vesevezetékbe, majd a hólyagba kerülnek. Utközben a bacillusok befertőzik ezen csatorna rendszert. Ha ilyenkor a beteg hólyagot tüdővel megvizsgáljuk, jól láthatjuk, hogy a hólyagnak az a része, amelyikbe a fertőzött vesevezeték torkollik, gyuladt, kifehélyesedett, vérékeny, míg a hólyagnak többi része esetleg ép is lehet. Mindez egyszerűen minden tünet nélkül jön létre és csak amikor már a hólyag nyálkahártyája is megbetegedett, lépnek fel az első tünetek.

De ha a fertőzés a vérárammal történik, miért nem betegszik meg egyszerre mind a két vese? A gyakorlat és a tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy a vesetuberkulózis sokkal gyakoribb egy oldalon, mind egyszerre mindkettőn. Erre nézve az a magyarázat, hogy az illető vesének bizonyos diszpozícióval, hajlammal kell rendelkeznie a fertőző bacillusok megtelepedésére. Ilyen hajlam lehet pl. valamely fejlődési rendellenesség, valamely előreműködés, zuzódás, helyzetváltozás, kö stb. Erre a feltevésre az a tapasztalati tény vezetett, hogy tuberkulózis bacillusok áthaladhatnak a vesén a nélkül, hogy azt megbetegítsék. Éppen úgy, mint a hogy typhusbetegeknél typhusbacillust találhatunk a vizeletben a nélkül, hogy a vese beteg lenne.

A hólyagról a betegség igen könnyen átterjedhet a másik vesére és ha mind a két vese egyidejűleg megbetegedett, az az egyén rövid időn belül elpusztulásához vezet. Előrehaladottabb stádiumban már erős lesoványodás, magas lázak lépnek fel.

Mivel korábban tudjuk a betegséget felismerni és minél korábban és radikálisabban lépünk fel vele szemben, annál biztosabb a gyógyulás. Ma már egyhangulag elfogadott és megállapított tény, hogy ha az egyik vese tuberkulózisban megbetegedett, a másik pedig jól funkcionál, akkor a beteg vesét el kell távolítanunk. Ennek lehetőleg abban a stádiumban kell megtörténnie, amikor a vesevezeték és a hólyag még épek. De ha már betegek is és még a másik vese még egészséges, akkor is el kell távolítanunk a beteg vesét, utána a vesevezeték és a hólyag is rendszerint meggyógyul. Ez természetes és könnyen érthető, miután nem kap a vizelet útján újabb fertőző bacillusokat. Ha mind a két vese beteg, a műtét beavatkozás nem jöhet szóba.

Maga a beteg vesének eltávolítása a mai fejlett műtét technika mellett csaknem veszélytelen eljárás. Ha még ehhez hozzá veszem, hogy a műtét altatás nélkül, helyi érzéstelenítéssel fájdalommentesen elvégezhető, érthető, hogy nem nevezhető nagy műtét beavatkozásnak. A beteg 10—14 nap alatt teljesen gyógyul.

Összehasonlítva a műtétit és a konzervatív kezeléssel elért eredményeket, a következő megfigyeléseket szűrhetjük ki. Azon betegeknek, akiket nem operáltak, 80 százaléka 5 éven belül, a maradék 20 százaléka 10 éven belül elpusztul, miután a másik vese is megbetegszik. Az operált betegeknek 80 százaléka teljesen meggyógyul és él egy vesével, amely teljesen átveszi a másik vese működését is. A többinél is legakább bizonyos ideig okvetlenül javulás áll be.

Szomorú komplikációja a vizeleti szervek tuberkulózisának a tuberkulotikus agyhártyagyulladás. Statisztikai adatok szerint a vizeleti szervek tuberkulózisában szenvedőknek 30 százaléka kapja meg ezt a végzetes megbetegedést. E mellett a vizeleti szervek tuberkulózisában szenvedő egyén vizelete telve lévő bacillusokkal, épp oly fertőző, mint a tüdő-tuberkulotikusok köpete és így — ha nem is olyan nagy mértékben, mint a tüdőbetegek, de állandó veszélyt jelent környezetének.

Az emondottakból következik, hogy a vesetuberkulózis komoly megbetegedés, a melynél kellő időben végzett beavatkozással nemcsak a beteg életét hosszabbíthatjuk meg,

de a tuberkulotikusok amugy is magas halálozási arányszámát is jelentősen csökkenteni tudjuk.

Művészet.

Lillomszál. Királyfiakkal, királykisasszonyokkal, deli legényekkel, boszorkákkal alaposan feltűzött darab Komor Gyula tisztán gyermekelőadásra szánt mesejátéka. A Lillomszál-at tegnap első ízben játszották az aradi színházban, a jó gyermekek örömeire rendezett előadás keretében. A kedves kis mesét nagy-nagy tetszéssel fogadta a szép számban érdeklődő gyermek-sereg, amely sokat tapsolt és kacagott a bohókás mesének. (=)

* Az aradi színház heti műsora. Szombat délután 3 órakor: Akácfavirág-daljáték. (Mérsékel helyárad.) Délután 6 órakor: Muzsikás Ferkó operett. (Betegh Bébi és László Bandi fellép. Mérsékel helyárad.) Este 9 órakor: Játék a kastélyban, vigjáték. (Bérletszűnet.) Vasárnap délután 3 órakor: Dolly, operett. (Mérsékel helyárad.) Délután 6 órakor: A Noszty-fiu este Tóth Marival, vigjáték. (Mérsékel helyárad.) Este 9 órakor: Marica grófnő, operett. (Betegh Bébi és László Bandi fellép. Bérletszűnet.) Hétfő délután 3 és fél órakor: Hófehérke és a hét törpe, mesejáték. Este 8 órakor: Játék a kastélyban, vigjáték. (B. bérlet.) Kedd: Játék a kastélyban, vigjáték. (C. bérlet.) Szerda: A Cirkuszherceg előkészületei miatt nincs előadás. Csütörtök: Cirkuszherceg, operett. (Bemutató-előadás. Premiér-helyárad.) Péntek: Cirkuszherceg, operett. (Premiér-helyárad.) Szombat délután 3 órakor: Nagy szilveszteri műsor. (Városi Akad. és a társulat elsőrendű tagjainak fellépésével.)

* A „Minerva” érdeklődéssel várta műsorát délutánja a hó 26-án délután 5 órai kezdettel lesz megtartva a Kulturpalotában. Meglévő jegyek vasárnap délelőtt 10 óráig válthatók a Kulturpalotában.

* A színházi iroda hírei. Ünnepi előadások. Szombat délután 3 órakor a Mikszáth—Fráter-daljátékot, az Akácfavirágot játszá. Hat órakor: Betegh Bébi és László Bandival a Muzsikás Ferkó kerül színre, míg este 9 órakor: Játék a kastélyban van műsoron. Vasárnap délután 3 órakor a Dolly, 6 órakor a Noszty-fiu este Tóth Marival és este 9 órakor Betegh Bébit és László Bandival a Marica grófnő van műsor. — Hófehérke és a hét törpe, a legbűbajosabb mesejáték kerül színre hétfőn délután nagyszabású gyermek-előadás keretében.

ZONGORÁK

előrendű külföldi gyártmányú békeműködő kereszthurok: Förster, Imann, Dörr, H. Stehmer, Stigl original ottkedvező fizetéssel feltételek mellett a 60 ezer leűl kedvező nagy választékban kaphatók **FAIX J.**

Zongoratermékben, Str. Constetoriului 25. s (Batthyány-u.)

* Megjelent Balla Böske új regénye. Uri kamaszok címen jelentette meg Balla Böske kitűnő aradi írónő legújabb regényét, amely keégekivül a karácsonyi könyvpiac egyik legjelentősebb kiadása. Az írónő nehéz problémához nyúlt hozzá, amikor a világháború, a forradalmak és az ezt követő idők idegbomlott életében kiforlódott alakokat mintázott meg. A gimnázista ureány, a divatmedika, a bombó gentry-osztályparmüvésznője, a vidéki újságíró és a világot meáltani akaró forradalmár, mindmégannyi eleven valóság köztünk. Ezeket rajzolja meg Ball Böske egy igen érdekes regényeselekmény kerében. Külön kell emlékeznünk a könyv kiadásáról, amely valóban fővárosi stílusban készült. A könyv igen értékes illusztrációit és az amat-példányok borítólapjait Czégka Jenő kitűnő rajtus rajzolta.

WALDBAUER-KEPELY

vonósnégyes már elején hangversenyeznek Aradon — Műsoron: Beethoven, Mozart és Dohányi. Jegy Sándor F.-nél.

Elöl ültem a moziban...

Megállapítottam, hogy Zigotto egy fenegyerek. — Szörnyűségek egy vasárnap délután a mozi első padsorában.

(Arad, december hó.) Szép vasárnap délután, közvetlenül mosogatás után, minden külső értesítés nélkül elmentem a moziba, hogy „Egy hálósoba forgalma” világosan és sötétben című szenzációsnak hirdetett, malacsnak ígérkező Zigotto-filmet saját szememmel megtekintsek. Már sötétben érkeztem, mert az udvarlatlan világító, amint halkan beléptem, már f. i. a moziba, hirtelen elbűvölten a termet.

— Emyl sötétség egy világosítótól — gondoltam, de nem sok időm maradt: a morfondirozásra, mert egy kar barátságosnak éppenséggel nem nevezhető módon megragadták és vonszolni kezdett. Vonszolt lábellen, nyakszemeken keresztül és miután az ényomott sikolyok igen tekintélyes számából meggyőződtem, hogy azok leginkább a gyöngétebb nem festett ajkairól szálltak el biztosra vettem, ha leülök, csakis puha női ölesekben találhatom magam. De szörnyűség! Példémet sem hagyott el... Ravaszka mosollyal tele szememre — két egészséges fogpiszkálóra, azaz egy cingár urtamber hegyesre manikűrözött térdkalácsára...

Dörmögés, szikozódás, menőgetőző lebegés és elkezdődött velem egy szörnyű labda, amelyhez képest a football áratlan gyermekjáték. Taszgáltak, találtak, löktek ide-oda, ültem ekkor már puha női ölesekben is, de ez a kis kellemes csak gyenge trül szolgáló égő sebére. Mig végre hosszas kalandozás után megállapodtak velem, jó közel a lepedőhöz, egy sereg u. a. zenekedvelők között. Mindegy. Révbe jutottam és megkezdtem a figyelmet. Elöl, legszelelől ültem a moziban...

A lepedőn sűrű feketeesség, akár három évi asznalat után, majd árnyak mozgódnak.

— Aha, valami diszkkrét malacsnak — szólta el hangosabban magam és enyhén oldalababótem szomszédomat, akiről később kiderült, hogy nő, de milyen nő: szakácsnő, akinek két óra tökéletesen elegendő volt arra, hogy herceg kis lukacsát furjon az oldalamba.

— Tehát hangosan gondolkoztam, aminek meg is volt az eredménye. Az összes Nagy Marik és Kis Pisták egyöntetűen, akár az angol bányászstrájk, püsszogni kezdtek.

— Kuss! ... Fogja be a pofáját! ... és egynéhány szalonképtelen kiszólás...

— Miután viszonylag ismét csend állott be, koncentrálni kezdtem figyelmemet és sikerült a következőket megjegyezni, hogy:

Zigotto egy fényes anyagi viszonyok között élő arústa, továbbá zsonglőr, színész, boxhajnok, péklegény, sportsmann, távközlő és távnyaló, ami csak tetszik... Zigottót izgatja egy ép fűkór, egy föl nem húzott rendőr, egy föl nem harított ház és minden olyan szituáció, ahol rend van. Zigotto tud a fején járnai, a lábával enni, az aszfaltba fejest ugrani, a vizen sétálni, izekre szakadni... bizony... mert Zigottót már ezerszer agyonütötték, darabokra tépték, Zigotto mindannyiszor udvariasan meghalt, azonban minden esetben nemzetközi fejcsóválással fel is támadt...

Zigotto tehát megjelenik a színen. Összeűtött bokáját, pofonver a vásznat, azután saját magát — a közönség örülten röhög — miközben szegény Zigottót kanállal felszedik, kiviszik, de csak azért, hogy a másik oldalon összeforrasztva visszajöjjön és azzal legyen elfoglalva, hogy éjszakai nyugovóra térjen. Ez csak amolyan előjáték, de ekkor a nevetés már hiszterikus extázisba fullad. Az összes — finoman kifejezett háztartásbeliek és szabadságotok odavannak a gyönyörtől.

Ezalatt Zigotto elszunnyad a színen, de egy derék munkáslegény a hentesszakosztályból a 15 lejes helyen megirigyelte félszendergését, mert minden ok nélkül röhögni kezdett. Természetesen felriadt az agyonzaklatott Zigotto, de mint kiderült, nem épp ezért. Hanem azon kíváló okból, mivel ballapockájánál a hetedik bordája felett valamit fogott. Valami laposat, ami büzlik, ami csip, ami poloskának neveztetik... Szegény feje mit tehetett, rengeteg kaland után szerzett egy 42-es mocsárgyut és megkezdte a polosok üldözését 150 méteren keresztül.

Volta rosszmájú poloskapártiak és ezek kénkedtek. Így nem valami könnyű dolga akadt Zigottonak, de végtére is győzött a technika, illetve Zigotto, bár Zigotto is tetemes vérvesztéssel szenvedett... Ilyképen miután Zigotto a hálósoba — általam pikánsnak gondolt — forgalmát világosan és sötétben megszüntette: szünet következett, majd szünet után édes álomba merült, de nem tudni mi okból felriadt, felöltözött öt méteres sztrávközlelővel és elment éjszakának évadján séáni. Mire rengeteg aprólékos viszontagság után a korzóra ért, reggel lett és verőfényes reggelen nem állhatta elcsábítani a gyönyört Claret. Csárenak azonban völégénye volt, aki miután kellőképen felháborodott, intelligensül aszondia románul, magyarul és németül:

— Zigotto, megállj, ezért megakolsz!

Hatalmas üldözés kezdődött. Zigotto elcsúszott egy taxit. A sofőrt a vízbe, az utast pedig egy háztetőre doba. Közben papot, anyakönyvvezetőt s egy egész násznépet szerzett. Mindezeket a taxira csapta és miközben félkézzel az autót vezette, gyűlt cseréit. Nyomában 100 rendőr, 100 autó, a sofőr, ak kinn volt a vízből, az utas, aki leszállt a háztetőről, továbbá 13 apáca, akinek lettporta — a rucált, tüzoltók, stb... Végül utólérik. Nagy gomolyog. Mig középsűt verekszenek. Zigotto oldalát kibunak és csókolózik a menyasszonyával. A cuppanást ide hallottam, azonban lehet, hogy intlertem szólaht meg a visszhang... De a végén mégis észreveszik... menekül, utólérik. Vízbe vetik, isten hozzád, szálában szalmaszál, lelke a mennybe száll... Finit! Legyen máskor is szerencsénk... Világosság...

Amikor a fény kigyul, mintha mindenki Zigotto-üldözösdit játszott volna. Az összes Kis Pisták és Nagy Marik zúlaht állapoiában kéziölábva megludaitak hazafelé és negesküdték, hogy soha ilyen jó Zigotto filmet még nem pipáltak...

Kedves emlékeimre visszagondolva elmondhatom, hogy nagyszerűen mulattam. Zigotto nagyon jó, de a jegyszedő se kutyá... Azonban ha máskor is elmegyek, hátrább vonulok. Ott mégis csak jobb, akár — a háboruban...
Z. P.

A legjobb schweizeri órák

Csáky

égnél Arad,
Bulev. Regula
Ferdinand,

alutheránustemplommal szemben

Saját műhely.

Megnyilik a jégpálya.

Karácsony első napján megkezdődik a korcsolyázás Aradon.

(Arad, december 24.) A park esonfkenyire fagyott után nem jár senksem. Ha valaki mégis arra téved, az úgy söt, talutha korbácsos üldözök üvöltő csapata hajtand maga előtt. Csipős északi szél hajkurász vityogva a megfelleredett tar gallyak között, messziről pedig élénk csillogás üdül az ember szemébe.

Ott a park vége felé, mintha nagy szundium lapok hevernének a földön, yakitön verődnek vissza a decemberi nap fényes, de hideg sugara. Szinte rossz odanézni, olyan nagy a csillogás, úgy járják a sima felületen a táncot a napsugarak. Pedig nem érclepek idézik elő a fényjátékot, hanem a jég. Az aradi korcsolyapálya ébrednek ősz almából, kezdi felvenni téli páncéllát, azért a nagy csillogás. A melegedők még füresek és a termeket most tatarozzák gyorsan át a téli szezonra. Alig lehet megtalálni a pálya-gondnokot. Ő most nagyon el van foglalva.

— Holnap kérem, holnap nyitunk — mondja és dörzsöl kezét. (Nem csoda: 5 fokos hideg van kint napsütésben!) Az éjlel már ráeresztették a vizet. Szépen megfagyott, hiszen tetszett látni bizonyosan. Na hát az éjszaka még vagy hatszor-hétszer bresztünk rővizet, aztán holnapra jöhetnek. Déltől lesz a megnyitás.

— Nagyon nehezen megy leírni a munkát, — mondja a gondnok.

— Hogy-hogy? — Kérdem.

— Hát kérem, nem lehet munkást kapni. Száz lejt fizetek naponta és alig jelentkezik valaki. Rámszakad az egész dolog. Hanem az bizonyos, hogy az idén jó szezon mutatkozik. Az érdeklődés nagy és ha az idő is kitart, akkor nagy forgalom lesz a pályán.

A jég vidáman csillog és vékony rétegek alól átütődnek a teniszpálya megszekt vonalai, mint egy szép nyári emlék. Az alvó csendet vidám kacagás váltja fel holnap, holnap már korcsolyáznak Aradon.

Az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező csoportja

Arad, Ipartestület Bulevardul Carol I. No. 48.
Igazgatósága terve vette a vármegye megszerzését. Ezen szervezeti munkálatok erősen folynak s már több helyről érdeklődnek a csoportba való belépés módzatairól. Ehhez legelső kellék, hogy minél többen jelentkezzenek s irakozzanak be. Felhivunk mindenkit, aki csoportunkba be szándékozik lépni, forduljon hozzánk s mi a legnagyobb készséggel rendelkezésére állunk s utalgatással szolgálunk. Védők érdeklődőknek kiküldjük körlevelünket, amely dióhéjban magában foglalja a legszükségesebb tudnivalókat. Önmaga ellen vét, ki most, amikor alkalma van, nem lép be a csoport kötelékébe. Egyben közöljük tagjainkkal, hogy 1. évi december hó 24-éig a 162-ik halálózási járulékoszlevénye vált esedékessé.

A tagokat érdeklő tudnivalók minde. zor Arad Közlöny vasárnapi számában olvashatók.

Beszerzési áron árusítjuk

leltározás előtt január 6-ig az összes raktáron levő árúkat! Szükségletét feltétlenül most szerezzé be

Vissza nem térő alkalom!

„RECORD“

divat-ágyáruház

Arad, Str. Eminescu (Deák F. u.) 15.

KÖZGAZDASÁG.

Miért nincs tizlejes bankjegy?

Menekülés az aranytól. — Emlékezés Montecarlóra. — Az elértéktelenedő papírpénz. — Hol az ötvenlejes? Valuták látogatóban. Rossz papiros, rongyos pénz.

Sokszor gondolkoztam már azon, hogy miért nincs Romániában tizlejes bankjegy. De magyarázatot nem találtam rá. Mi hozzá voltunk szokva a régi világban, hogy a tizkoronás volt a leggyakrabban forgatott bankjegy, mert ez volt a legkisebb papírpénz. Az ércpénz csak alkalmatlan ballaszt volt. Az igazi pénz a papírná kezdődött, az imponált. Aki gavallér akart lenni, aki nagy borraivalót adott, az papírban adta, mert ez volt méltóságteljes, komoly pénz. Sőt oly tekintélyes volt akkoriban, hogy szivesebben fogadtak el egy tizkoronás

kezdtek észrevenni, hogy ahol 10 lej borraivalót adni ép elegendő lett volna, ott nem adhattunk kevesebbet 20 lejnél. Volt ugyan egy, két, sőt ötlejes papírpénz is, de ezek csak egészen aprópénzszámba mentek. Éreztük, hogy

a legkisebb komoly papírpénz: a huszlejes. És kezdünk könnyelműek lenni. Ez a könnyelműségünk tart ma is és nem akar véget érni, mert nemcsak tizlejes papírpénzünk nincs, de nincs ötvenlejesünk se; már pedig mi hozzá voltunk szokva, hogy ha valahol nagyon gavallérosan akartunk adakozni, akkor ötven koronát adtunk. Ma, ahol 50 lej elég volna, ott nem adhatunk kevesebbet 100 lejnél, mert a husz és százejes közti értékben nincs forgalomban papírpénz. Ha tehát a pazarlás vádjával illetnek bennünket, akkor annak nem csupán mi vagyunk az okai, hanem részes benne a Banca Nationala is. Miért nem bocsátott forgalomba tiz- és ötvenlejes papírpénzt?

Ha széttekintünk a külföld irigyelt valutái között, akkor láthatjuk, hogy Románia milyen árván áll egymagában, tizes számjegyű bankó nélkül. Szinte azt mondhatjuk, hogy e téren nem vagyunk demokráta ország. Mindenfelé a tizes bankjegyet bocsátják ki a legnagyobb mennyiségben. Ez képviseli a többi banknóták között a népet, a tömeget. A tizdolláros (igaz, hogy ez a tömegben is magasan hordja a fejét), a tizmárkás, a tizfrankos, a tizlírás és a tizkoronás cseh pénz hiába járnak át látogatóba a határon: román

értéktársakkal, a tizlejessel nem tudnak találkozni senki.

Nálunk elég gyakran kell új pénzt kibocsátani és pedig nemcsak a szépen fellendült pénzhamisító ipar leépítése céljából, hanem azért is, mert a mi pénzünket nyomják a világ legrosszabb papirosán. Szinte azt kell gondolnunk, hogy a papirgyárak beleviszik minden találékonyságukat, hogy a Banca Nationalának olyan papírost szállítsanak, ami nagyon alkalmas lehet staniclicsinálásra, vázcsomagolásra, vagy cigarettasodrásra, de hogy pénzt nyomjanak rá, arra nem. Csodálatos, hogy a nemzeti bank gyakorlott szemű ural ezt soha észre nem veszik.

Valahányszor új bankjegyet bocsátanak ki, mindig várjuk, hogy megjelenjen a piacon a tizlejes bankjegy. Sajnos, hiába. Pedig számolási rendszerünk a tizes alapra épült hossz-, őr-, sulv- és pénzmértékben egyaránt. Megfoghatatlan és érthetetlen, hogy még nem akadt pénzügyi kormányzatunk közül egyetlen ember se, akinek eszébe jutott volna, hogy a tizlejes forgalom megkönnyítésére tizlejes papírpénzt kellene kibocsátani. Egyébként ebben a pénzszük világban alighanem olyanok is akadnak, akik e sorok olvasása után azt fogják mondani:

— Jó nekünk a huszlejes is, csak legyen belőle sok. (s. l.)

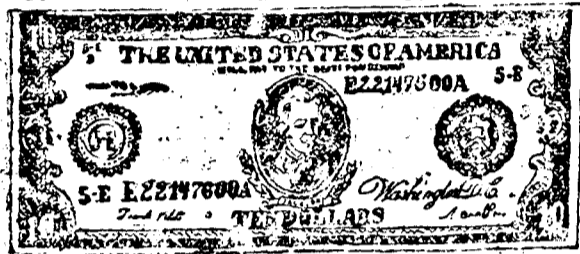
Zürichben 2.75 a lej.

Helyi valutaárak. (December hó 24.)
Kifizetések: Berlin 46, Amsterdam 77.40, Newyork 192.25, London 937, Páris 7.80, Milánó 8.80, Prága 5.72, Budapest 368, Zágráb 3.42, Bécs 27.25, Zürich 37.50. — **Áru:** Márka 46, dollár 193, angol font 930, francia frank 7.80, olasz lira 8.70, cseh korona 5.70, magyar korona 365, dinár 3.40, osztrák schilling 27.30, svájci frank 37. — **Pénz:** Márka 45, dollár 191, angol font 910, francia frank 7.50, olasz lira 8.50, cseh korona 5.50, magyar korona 375, dinár 3.20, osztrák schilling 27, svájci frank 36. Irányzat: szilárd.

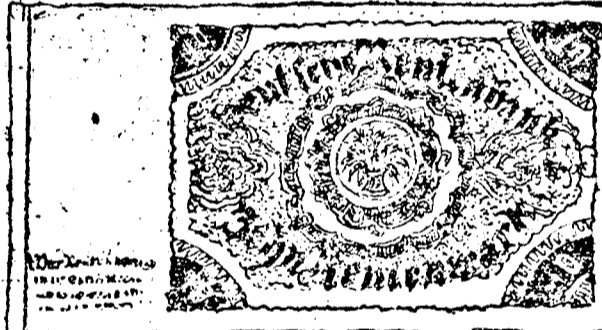
Zürichi tőzsdenyitás. (December hó 24.)
 Berlin 123.20, Amsterdam 206.90, Newyork 517.25, London 2510.37.50, Páris 2052.50, Milánó 23.25, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti 2.75**, Varsó 57.50, Bécs 73.07.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (December hó 24.)
 Berlin 123.20, Amsterdam 206.90, Newyork 517.25, London 2510.25, Páris 20.52.50, Milánó 23.25, Prága 15.32.50, Budapest 72.40, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti 2.75**, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

A bucaresti-i tőzsdén az ünnep miatt szünet volt.

bankót, mint egy ugyanolyan értékű aranyat. És így volt ez külföldön is. Aki békeidőben a szerencsevadászok gyülekezőhelyén, Montecarlóban járt, élénken emlékezhetik, hogy a bank aranyokban fizetett a nyerőknek és ha akadt olyan szerencsés ember, aki egy kis nyereségre tett szert, az sietett a zsebében összegyűlt aranyakat papírra váltani át a kaszinó pénztáránál és szívesen adott borraivalót a fürgelábu lakáinak, csak hogy a cserét gyorsan elintézzék.

Azután jött a világháború, a pénznek Európaszerte történt elértéktelenedése és lassan elpárolgott a papírbankónak minden varázsa, becsülete. Ezt a korszakot majd rajzolják meg azok, akik Európa finánciális katasztrófájának háborus történetét megírják. Mi, akik román impérium alá kerültünk, szép csendesen bucsut vettünk a valódi és hamis lebélyegzésű, pusztuló magyar koronától és bizalom, meg reménység között barátságot kötöttünk új pénzünkkel: a lejrel. Az első idők mézesheteiben észre se vettük az apróbb szépséghibákat, mint ahogy a fiatal férj se szokta számotartani hogy hány szeplő van a fiatal menyecske arcán. Lassankint aztán

Ma, szombattól az aradi **APOLLOBAN** PUCCINI örökbecsű operája a

Főszerepben:

Lillian Gish

és

John Gilbert

BOHÉMÉK

Minden előadáson

Horváth Mici

és Róna Dezső

az aradi közönség kedvencei énekelik az opera ismert áriáit.

Az előadások az ünnepnapokon 3, 1/2, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Szalon-, inga-, irodai-, ébresztő- és zsebórákban legjobb gyártmányok Csáky-cégnél Arad, a luth. templommal szemben. (Saját órá- és vésonkműhely.)

= Céghivatali hírek. Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy a törvényszék Steiner Testvérek aradi bórkereskedő cég ellen, a saját kérelmükre a mai napon csődzárlatot rendelt el. Csődtömegmondnok Lutiai Cornel dr., helyettese Szilber Ignác dr. aradi ügyvédek lettek. A követelések bejelentésének határideje 1927. február 28. A csődügyben a felszámolási tárgyalás március 28-án lesz, míg a csődválasztmány kinevezése március 31-én történik meg.

= Megszűnnek a pénzügyőrségek. Az erdélyi pénzügyőrségekhez a napokban körrendelet érkezett, amely szerint január elsejéig az összes pénzügyőri szakaszok minden függőben lévő ügyeiket kötelesek betervezni az illető pénzügyigazgatóságokhoz, mert a pénzügyminiszter a pénzügyőrségeket, mint államháztartási szerveket, január elsejével törölni fogja. Hiteles forrásból nyert információk szerint azonban a január elsejével elbocsájtott pénzügyőrök megfelelő rangfokozattal tisztviselőik gyanánt az adóhivatalokhoz fogják beosztani s ezenkívül a szeszgyárak ellenőrzését is rájuk bízják.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja

Csoportunk 2 halottját: Buday Gyulát és özv. Friedmann Dávidnét gyászoljuk. A 10 lejes járulék utánuk esedékes. A hátralékos tagjainkat figyelmeztetjük, hogy a járulékok befizetésének elmulasztása ok arra, hogy a hátralékos a tagok sorából töröltsék. Igazgatósági ülésünk határozatából kivonatolt készítettünk tájékoztató lapjainkból. A kivonatok minden belépni szánkozó, különösen vidéken lakó polgártársunk teljes tájékoztatást nyerhet a szükséges teendőkről és eljárásról levelezőlapon való megkeresésre szívesen megküldjük az érdeklődőknek a tájékoztatást. A belépni kívánó tagok felkérem, hogy elsősorban a csoport irodájában jelentkezzenek felvételük végett s csak aztán mehetnek orvos vizsgálatra. Egyben értesít a tagokat az igazgatóság, hogy f. hó 23-ig a 43-ik halálási járulék szelvénye vált esedékessé.

A tagokat érdeklő tudnivalók mindenkor az Aradi Közlöny vasárnapi számában olvashatók.

M o z i.

xx A Bohémek minden szépsége, minden megrázó fájdalma csodálatos módon érvényesül abban a nagyszabású filmben, melyet Murger regénye nyomán karácsony első napján mutat be

az aradi Apolló mozgószínház. A párisi bohémek élete, melyet a nagy író olyan döbbenetes realizmussal és poézissal tárt az olvasó elé, mindmind elvonul előttünk és az aradi Apolló kiegészített zenekarából felcsendül Puccini feledhetetlen muzsikája. Az előadás ünneplésszerűségét nagyban emeli, hogy minden előadás alatt Horváth Mici és Róna Dezső a Bohémek legszebb árait éneklék. A képet keddig vetíti az aradi Apolló. Az előadások 3. fél 5, 6. fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A katonaelet finom bohémiaja nagyszerűen érvényesül az aradi Uránia mozgószínház filmújdonosságában, a Csáky és kalapban. A mozgóközönség kedvence, Harry Liedtke alakítja a kép főszerepét. A film keddig marad műsoron és az előadások 3. fél 5, 6. fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Karácsony mindkét napján a közönség óhajára olcsó filmmatinét rendez az aradi Apolló mozgószínház. Szombaton délelőtt 11 órai kezdéssel a „Maj kalozok” című sláger-kép kerül vetítésre, mely a tengerészek életéből érdekes részleteket hoz a néző elé. Vasárnap délelőtt az „Égő golyó” hatalmas cirkuszdráma kerül bemutatásra.

Szerkesztői üzenetek.

Japan gomba. A Japan gomba kezelése, bár sok gondosságot kíván, nem fáradságos. A gombát tágas edényben kell tartani, hogy legyen helye a növekedésben. A gombát 24, 48 óránként erősen cukrozott teával kell leönteni, annyira, hogy a folyadék ellepje a gombát. A folyadékot használat előtt előbb fehér, sűrűszövesű vásznon át kell szűrni. Ezt az átszűrt folyadékot kell inni, akár evés előtt, akár evés után egy-egy evőkanállal, reggel és este szintén. Lehet a folyadékot víz helyett is inni. A főlösteles folyadékot vissza kell önteni a gombára, a hiányzó mennyiséget pedig friss teával kell pótolni. A teának leöntéskor melegnek kell lennie. A gomba a közepesen fűtött szoba levegőjét kedveli. Ha bizonyos nagyságot növekedésben elért, magától kezd kettéválni s ilyenkor a kés fokával előlehet segíteni a kettéválást. — Érdeklődő, Nagyszentmiklósi. Patkány és egérintőszernek ajánlják a tengeri hagymát, amely olcsón kapható a gyógyszerárakban. A hagymából néhány szeletet kell levágni és azt jó darabig zsírral, vagy vajjal kell főzni. A zsírt aztán leöntjük és a hagymaszeleteket tányérokban az egerek és patkányok által látogatott helyre tesszük. — Hamupipóke. Semmi olyat nem tett, ami bárkit is felfogositana arra, hogy kevésbé tisztelje, mint azelőtt. Sőt! Minden tisztelget megérdemel mert úgy viselkedett, ahogy leveleiben írta. Valószínű, hogy azon a másik helyen elérte azt, amit önnél hiába kerestél és ezért hordja fenn az

orrát. Nem kell vele törődni. Az a pár hónap majd csak elmúlik valahogy és ön is megnyugszik. Az ön korában igen sűrűn fordul elő az ilyen lelki zavar. — Bánát. Hogy a megsárgult fehérnemű eredeti színét visszanyerjük, a fehérneműt savanyu tejbe mártjuk és az anyag finomságához képest, hosszabb vagy rövidebb ideig hagyjuk benne. A ruhát aztán kivesszük a tejből és szappannal langyos vízzel kimossuk. Ha az eljárásnak nem volna meg a kívánt eredménye, azt megismételjük. Faluhelyen könnyen visszaadhathatjuk a fehérnemű eredeti színét, ha azt mosás után kiteresztjük a napra és ha megszárad, leöntözzük vízzel. Ezt az eljárást néhányszor meg kell ismételni. Ajánlatos még a tisztított borax használata is. Ezt úgy, mint a szódát, előbb vízben kell megőzni és aztán a mosóvízzel keverni. A borax nem támadja meg a fehérneműt. — K. R. John Bull nevű ember nem élt. Annyit jelent, mint: Magyar Miska, Német Michl stb. — P. P. Merfisoara. Ha a konzulátuson megindokolja, hogy kereskedelmi okból szükség van egyévi otttartózkodásra, akkor megkapja az engedélyt. Az ut Ausztrián és Németországon keresztül visz. Hogy mennyi az utköltés, bármely menetjegytroda részletes felvilágosítással szolgál. — Direktör Zlatna. Levelezőlapját Betétes helyre eljuttattuk a hozzáadással, hogy a bennefoglalt kérdésekre a szóbanforgó vállalat igazgatósága közvetlenül adja meg a választ. — Több elbűzött. Amint nap-nap után látják, a műsört rendszeresen közölik, ha esetleg egyszer-egyszer kimarad, annak csupán elháríthatatlan technikai oka van. — Előfizető Santana. A postatakarékpénztári betétek visszaadása dolgában értesítéseink szerint a közeljövőben újabb tárgyalások indulnak meg Románia és Magyarország között s ekkor úgy lehet, hogy végleges megállapodás is létrejön a visszafizetés, illetve annak kulcsa dolgában.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

ÁTHELYEZÉS.

Aradon, a Str. Consistoriului, és Str. Mărășești (Batthyány- és Kossuth-utca) sarkán a Batthyány-uccába helyezettett át

BLASCHEKA gépészmérnök!

ahol gépjárműekben szakaszerű felvilágosítás nyerhető. — Rádió osztály, Rádióamatőröknek ingyenes mérnöki szaktanács és költségvetés.

20%
árleszállítás!

Karácsonyi vagy újévi ajándékként
vegyen egy elegáns télikabátot
20% árleszállítás mellett!!

20%
árleszállítás!

Nagy választék női télikabátokban,
szőrmebundákban, szövet- és selyem
ruhákban, valamint leányka kabátokban a

„VICTORIA” női confectio divatházban
Arad, a Dáclával szemben

Az aradi Urániában ma, szombattól

Harry Liedtke ♦ Csákó és kalap

legkedvesebb és legújabb katona filmje

vígjáték

Az előadások az ünnepnapokon 3, fél 5,
6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek

Nagy bolthelyiség

Arad főterén
Minorita templommal
szemben

1927. május 1-én
kiadó!

Olm az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalában.

Legtökéletesebbek a
NEUTRODYN
fütyülés-mentes

Rádió-készülékek

kaphatók
„ELECTRON”
villamosági vállalatnál
Str. Meşianu (Forray-u.) I.

KÖLN - NY
PARIS - APPAR
PUDER
KÖLN

BOUQUET D'ORIGAN

és
BOUQUET DE CHYPRE
CH. DUPRÉ

Viccen
„A ROKA” vezet.

Penzkölcsön kapható bármily kül-
földi pénzből I-helyű
betételekre 12 százalékos mellett, 1
millió feletti korlátlan mennyiségben.
„Gloria” forgalmi iroda
Str. Horia (Szóchenyi-u.) 12.

Férjhezmehet
rövidesen, ha elolvassa
„a Férjhezmenés Iskolájá”-t
Tartalom: Mit jelent, ha egy férfi
vagy egy nő nem nyílik ki? Milyen-
nek a férfiak? Milyenek a nők? Ho-
gyan lehet férjhezmenni? Hogyan
lehet egy férfit „házassági utra”
vinni? stb. Praktikus tanácsok! 80
lej előzetes böküldése ellenében disz-
krétan, bármennyire megküldi
Kiss István Kiadóvállalata,
Budapest, 4. Postafiók 69.

Sárosy István
dobozgyáros
ARAD,
Magyar-ucca 5. sz.

Új butorhitel!

részletfizetésre.

Ebédlő, háló, fa- és vasbutorok, di-
ványok, matracok, ágyceték, Eden
pamlagok, zongora, varrógép, írógép stb.

CAROL GARAI
MAGAZIN DE MOBILE.
Arad, Piața Avram Iancu 10.

Finom lugmentes tartósan
habzó borotva szappan
tucat 45 lej.
Igen finom illatú Kölni víz
100 gram 16 lej.
Nemes orgona, Chypre, L. Ori-
gan Orozs stb. kölni
100 gram 35 lej 7898
HEHS VILMOSNÁL Arad
(Lázár Vilmos-ucca).

TELKEK,

a református-templom közelében
különböző nagyságban igen ol-
csón eladók. — Megbizott:
Győrffy „Mures” Irodája
Strada Unirei (Fábián Gábor-ucca).

„Veni, vidi, vici”!

ezt ma csak a paptamási

LITHYNIA

természetes ásványvíz mondhatja el
magáról, mely alig néhány hete vo-
ult be Aradra és máris a

legkeresettebb gyógyvíz

gyomor-, bél-, vese-, hólyagbántalmak-
és vérszegénység ellen a legjobb s
amellett kellemes ízénél fogva első-
rangú üdítő ital. Kérdezze meg ke-
zelő orvosát is! Kapható gyógyszer-
tárakban, drogériákban, kávéházakban,
vendéglőkben, büfékben és fűszer-
kereskedésekben.
Ötazértő elősőbb, mint a hasonló kül-
földi ásványvizek.

Kizárólagos lerakat Arad, Str. Doamna
Balasa (Purgly Lajosné-ucca 145.)

Két szép ház

Arad, Str. Ghiba Birta 44. (Var-
jassy József-u.) tíz lakásos, fürdő-
szobás, jóljövédelmű bérház és
Str. Marasesti 17. (Kossuth-ucca)
magánház elfoglalható 5 perktetés
szobával. Bővebbet a tulajdonos-
nál: Arad, Str. Marasesti 17. 7627

Arany éremmel kitüntetve a
„MERCUR”
vegyészeti gyár készítményeivel
Kozák és Sámson
CLUJ, Strada Regina Maria
(volt Deák Ferenc-u.) No. 9.
PERLESSGLOSS APRETURA

bőrfényesítő készí-
tményeivel minden más
gyártmányt felül-
mulnak fény és minő-
ség tekintetében!
Minden oipesznek
és oszmadianak első-
rangú érdeke, hogy
kizárólag Mercur-
féle apreturát és
perlessgloss-t
használja, amennyi-
ben szímhagyott bő-
röknek az eredeti szí-
nét és fényét teljesen
visszaadja. Kenés köz-
ben nem habzik, s így
széplős foltokat nem
hagy maga után!
Minden jó bőrkeres-
kedésben kapható!

Tudja-e Ön?

hogy

Weiszberger

Likörgyári lerakata áthelyezve

Arad, Piața Avram Iancu 5-6

Hammer varrógépüzlet mellett.

Likőr, rum, conao és gyümölcs-
pálinka-különlegességeit ezidén is
a legolcsóbban árusítja.

Legjobb karácsonyi és újévi ajándék

Inspectoratul Sanitar, Arad.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru aprovizionarea Spitalului
Judetean, Spitalului de Copii și In-
stitutului Obstetric din Arad cu car-
ne, pâine, lapte, coloniale și zarza-
vaturi, pe anul 1927, se va ține lici-
tațiune publică cu oferte incluse in
ziua de 10. Ianuarie 1927, ora 10 in
localul Inspectoratului Sanitar, Arad
(Palatul Cultural).

Condițiunile stipulate in caietul
de sarcini se pot vedea la susnumi-
tul Inspectorat in fiecare zi de lucru
intre orele 11—12. Licitațiunea se
va ține in conformitate cu art. 72—
83 din legea asupra contabilității
publice.

Inspectoratul Sanitar Arad.

Nagy karácsonyi vásár! Női és gyermek télikabátokban Mélyen leszállított árak!

Győzdön meg saját érdekében utólrhetetlen versenyképességemről! Minden vevő egy szép ajándékot kap

Iuliu PLESZ Gyula

Központi ruhanagyáruházában Arad, Str. Colonel Piriel 5. (Vörösmarty-ucca) A színház hátsó bejáratával szemben

VIZUMOKAT Sándor vizumosztálya szerez LEGOLCSÓBB

C. F. R. bérleteket leggyorsabban könyvkereskedés Arad, Bul. Reg. Maria 10. (Megyeházai szemben.) — Telefon 5—11. sz. külföldi vasúti menetjegyeket legpontosabban

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 4 lej — bant, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva öncélú alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

SÁPADT, VÉRSZEGÉNY

és gyöngye gyermekeinknek adjunk hideg évszak beálltával Egger Emulsiót mely a legjobb oszlamájólajból készül. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

SZERDA I Drága Életem. Kellemes ünnepet kíván. Millió ösöket küld Kicsikéd. 7626

HAZASSÁGABAN CSALODOTT feltétlen intelligens, finomlelkű, csinos nő ismeretségre vágyik intelligens, d. szkrét Antalember. Leveleket „AZ ASSZONY NEM RABSZOLGA” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 7624

MEGISMERKEDNÉK olyan intelligens uriemberrel, akinek domborműnyomása és névjegye és levélpapírosra van szüksége. Megrendelhető minden papirkereskedésben. 7291

Alkalmazás.

ELÁRUSÍTÓ PÉNZBESZEDŐT Singer varrógépek részletfizetés eladására keres Singer Bourne & Co. Arad. 10393

KERESTETIK vidékre két nagyobb gyermek mellé izr. árvaleány. Jelentkezni Ney Ernőnél Arad, Forray-ucca 14. szám. 7528

JÓ bánásmód mellett nevelőnőt keresek 8 hónapos gyermekem mellé, tiszta, rendes és keveset tudjon románul is beszélni. Munteanu, Arad, Strada Bratianu 9. 7585

PERFECT bejáró szakácsnőt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 10397

FORD teherautóval fuvarozást vállal. Vidékre is megy. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7630

HAZMESTER felvétetik, aki kertapólishoz ért előnyben. Cim Szabó Albert Arad. 7565

KERESÜNK finom áruhoz gyakorlott kötőnőt, spulnizőnőt, kettlizőnőt, repaszirozőnőt és egy kifutóleányt. Mandel Testvérek. Simonyi-ucca 13. Jelentkezni vasárnap délelőtt 11—12-ig.

FŐMOLNÁR 36 éves, praxissal, állást keres nagyobb szabású félmagas örlőmalomban, malomszerelést tökéletesen érti, nagyobb szabású félmagas örlőmalom diagramokat készít. Felvállalt munkáért teljes garanciát vállal Tóth Lajos turbinás hengermalom Seleus, Bud. Arad. 7574

FIATAL intelligens barna asszony elmenne idősebb uriemberhez vidékre házvezetőnőnek. Teljes című levelet „Szigoruan diszkrét” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 7598

VIRAG és zöldség kertészt szerény igényűt sürgösen keresek. Ajánlatok fizetési igényekkel az Aradi Közlöny kiadóhivatalába „Kertész” jeligére kéretnek. 7597

Lakás.

EGY nagy szoba konyhás lakás, nagy gyümölcsös kerttel, dísznótartással, butorral együtt, olcsón átadó a gyermek-kórház közelében. Tudakozódni Arad, Str. Corneliu Popescu 28. (Edelspacher-ucca), 7628

SZABADSÁG-téren egy butorozott szoba kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7601

EGY csinosan butorozott szoba szerény uriembernek január 1-re kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7602

EGYSZOBÁS lakás átadó kelépes nélkül. Arad, Str. Petru Rares 20. (Mósótyz-telep.) 7621

KÉTSZOBÁS lakás azonnal kiadó. Arad, Str. Oituz 203. (Illés-u.) 7591

Vétel és eladás.

EGY PRIMA SZIJGYARTÓGÉP olcsón eladó. — Zaloghás, Arad, Bulevardul Carol 70. 7599

NUTRIA BÉLÉSÜ VÁROSI BUNDA, szőrmék, szőnyegek, háló, bédő, szoba, leány szoba, szalonberendezések, gyermekjátékok, vitrin, könyvszekrények, íróasztalok, tükrök, trimó, asztalok, ebédlőszékek, klubbarnitura, bőr fotelok, Biedermayer szalon, vitrin, vitrintárgyak, babakelengye, zongora, asztalnakmük, íróasztalgarnitúrák, gyermekágy, gyermekkocsik, antik fotel, antik órák, szervizek, dísztárgyak stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. lobb. 1000

ELADÓ Hofner és Schrantz cséplőgarnitúra 1904-beli Gáj, Str. Biserici 24. szám Kelemen Mihály. 7610

FILE függöny magas töltéssel eladó. Arad, Str. Ioan Calvin 3. 7571

BILLIARDASZTAL eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7603

ESZTERGAPAD 3/4 méter hosszú, verseyen kívüli árban Kovács Soma Társánál Arad. 7604

IRÓGÉPEK Urania és Triumph igen előnyös árban Kovács Soma Társa Arad. 7605

MODERN hálószobabutor keményfából eladó. Arad, Str. Mocioni 4. (Orci-u.) 7609

PYRAM parkett-paszta	PYRAM padló-lakk	PYRAM
PYRAM bőr-lakk	PYRAM olajkrém	PYRAM bőr felkeltő
PYRAM olajszivacs	PYRAM tinta-por	PYRAM

Mindenkinek saját érdeke meggyőződni, hogy legolcsóbban vásárolhat **Bogyó A.** női harisnyát 88 lejtel 145 lejig! Férfi és gyermek harisnyát 20 lejtel! Kesztyűt 45 lejtel! Nappa bőrkabát L. 288! Belyem szál 120 lejtel! Reform nadrágot 68 lejtel! Női és férfi kötött mellények! Pulloverek! Gyermek szivertorek! Téli alsó trikók! Nyakkendő 28 lejtel! Férfi bekvadó prima L. 125! Csipke fehér és ecru színekben! Divat szalagok rips, taft!

!! Künstler-vizumiroda !! Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben. Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézt.

Nagy karácsonyi vásárt rendez Hartmann Kálmán ékszerész ARAD, Egész nap (Minorita-palota). nyitva!

ELADÓ Banca Asociata S. A. Egyesült Bank 146 drb. részvénye esetleg névértéken alul is. Megbizott dr. Vajda Iván ügyvéd Arad, Str. Bratianu 3. 7600

ELADÓ egy 2 éves 8 HP. magánjáró magyar állami cséplő garnitúra teljes felszereléssel. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7452

DECEMBER 31-ig tart a végkiárusítás a Salon Artistiqueben. A megmaradt butorokat, porcellánokat, festményeket, szőnyeget, mütagyákat minden előgadható áron eladjuk. 2601

KÉT drb. fajtszta patkányfogó foxterrier kutya és 20 drb. kanárimadár olcsón eladó. Arad, Str. Eminescu 36. 7546

MAOULATURA PAPIR 5 kilogram csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Nagy karácsonyi ocassio! Az összes raktáron levő cikkeket mélyen leszállított olcsó áron árusítjuk.

RIPPNER és BENKŐ

divatáruház Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) Kérjük raktárunk megtekintését vételkötelezettség nélkül!

ELADÓK:
RÖVID DÖR ZONGORA 45.000 lej.
KOCH KORSELT PIANINO 45.000 lej.
HANGVERSENY DÖR 32.000 lej.
MELIS zongorakészítő Arad, Strada Pompiliu 21. (Kassa-ucca) 7436

Üzletek.

PÉNZKÖLCSÖNT keresek prima betáblázásra. Ajánlatokat „Hitelképes” jel ígére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 7327

PÉKSÉG üzlettel, lakással, összes felszereléssel átadó vagy haszonbérben más vállalat miatt kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7595

EGY régi, tömneteli borbélyüzlethez a belvárosban azonnal komoly társat keresek (esetleg eladó.) Csak komoly referéltánsok adják le címüket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

RENTABILIS és biztosított jövedelmi bizományi irodához intelligens társat keresek 80—100.000 lej összeggel. Lea Bizományi iroda Arad, Str. Marasesti 6. szám. 7564

SZÁZEZER lej betáblázásra kölcsön adatik. Bővebbet dr. Orfi Gyula ügyvéd nél Arad, Str. Moise Nicoara 9. (Petőfi-ucca) 7618

BOROS BÉNI-téren rövidáru üzlet be rendezéssel átadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7573

MOCIONI (Orczy-uccában) egy garagó bérbeadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 7617

FORGALMAS helyen levő nionnan be rendezett kávéház átadó. Weiszberger, Arad, Bul. Reg. Maria 13. 7607

EGY fakereskedésre való üzlethelyiség azonnal kiadó. Arad, Str. Marasesti 40. (Kossuth-ucca.) 7620

Vendéglő,

külváros, üzletek, raktárak és műhelyek részére 7410

kiadó

helyiségek, elfoglalhatók. Arad, Bul. Reg. Ferdinand 65—65. szám alatt. Érdeklődni ugyanott I. em., 11. ajtó.

Ellátás.

KÖZPONTBAN magános uronél szőlő urnó teljes ellátást, 2 uriember ebéd és vacsora kosztot kaphat. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7572

Kérjen

Buziási Phönix termésketes ásványvizet. Előrendeli asztali és boros.

Oktatás.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró- és szabásati tanfolyam, az esti órákban is. Arad, Str. Eminescu 6. 6934

NŐK részére január 3-tól szabásati kurzus nyílik „Correct” divatszalonban Str. Horia (Széchenyi-u.) 4., hol legdávatosabb ruhák feltűnő olcsón készülnek. 7616

Karácsonyi árak

Muzsai-nál Arad

színházzal szemben.

Gyapju öltöny, téli Lei 1750

Double raglan v. ulster téli Lei 2350

Téli kabát szőrme sál gallérral Lei 2850

Bőr kabát

szőrme béls és gallér Lei 4000

Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

Nagy karácsonyi vásár!

Az ünnepekre való tekintettel dráma közszeret raktárunk olcsó kiadását megkezdjük. Női kabátok, leányka és gyermekkabátok a legolcsóbbtól a legdiszesebb kivitelig. Háziruhák, pongyolák és kötények nagy raktára. Béli és estélyi ruhák mérték után a leggondosabb kivitelben készülnek.

„FORTUNA” női confectione áruház Arad, Strada Pirici No. 5. A színház hátsó bejáratával szemben.

Babapárokat gyönyörű kivitelben készítek, továbbá minden- **Fischer János**
 a modern hajmunkák mint parókák, hairészek, hűgyfodrász Arad
 transzformációk és hálónatok legolcsóbban Cal. Banatului 12.
 készítek és állandóan a raktáron tartok.

Ha fáj a lába Rada János cipész üzletét, ki bármilyen
 érzékeny lábakra készít csi-
 és kényelmes cipőt akar, keresse fel pót. Str. Caragiale (Csiky G.-u.) 20. sz. alatt.

A régi kótr-
 nevű csim-
 oon hivatásztól) **Jó pásztor**-hoz emített vendéglőben állandóan kiváló hoggaljal do-
 rok, frissen készült ételtek kaphatók a legolcsóbb árral
Abonánsok elfogadtnak

LEGSZEBB bőr és szövött keztyük
 Legfinomabb bőr és szövött
 Legtartósabb bőr és szövött

modern gummi sárk, mehtartók, hűskötők, sérvkötők, egészségügyi
 gummi cikkek állandó nagy raktár és legolcsóbb beszerzési forrás:

LUDOVIC STEINHUBEL
 Fabrica de manus si bandaj Arad, Strada Alexandri No. 1.
 Koztyuk tisztitasa es javitasa elfogadta:ik!

„Intreprindere de Masini si Automobile” Arad

Központi iroda: Arad, Str. Alexandri 6.

Garage és javítóműhely: Arad, Calea Radnei 37-39.

Telefon 112. sz.

Lincoln-Ford-Fordson autorizált ve-
 zérképviselő: A világhírű **Carl Zeiss Jena**
 autofélszerelési cikkeknek vezérképviselője.

Hutchinson tömörabroncs erdélyrészi kép-
 viselete és lerakata.

Szakzerű **javitóműhely** mindennemű auto-
 mobilok és mezőgazdasági gépek részere: autó, gép
 alkatrészek és **hűtőgyár**. Karosszéria gyártás.

Hivatalos menetjegyroda **„CFR. Arad-oras”** Arad, Bul. Regele Maria 18.

Telefon: 5-94. — Sürgőnycim: Sleeping, Arad.

CFR. jegyek az ország területére.

Az összes külföldi vasuti jegyek hivatalos vasuti áron.

— Jour-retour jegyek.

— 60 napos érvényű körutazási jegyek.

— Hálókocsi jegyek.

— Román tengerhajózási jegyek (Constanta—Egyiptom).

— Utlevél vízumostatás.

Fürdőjegyek, prospectusok. Az összes utazási ügyekben díjtalan
 fevilágosítás. 7592

Sok pénzt takarít meg, ha **HALÁLESETEK**-nél bizalommal fordul a
 legrégebb! legelső! és legolcsóbb!
 temetésrendező vállalatához, a

LIMBECK JÁNOS és FIA
 céghez.

A világhírű
Daimler
 autókról
 árjegyzéket és leírást
 díjtalanul küld a
Daimler-Művek
 romániai vezérképviselője
Kálmán A. Arad.

Porosz köszénből égetett, legmagasabb kalóriájú

wiener Gaskoksz

érkezett. — Minden mennyiségben házhoz szállítjuk.
 Vaggontelekben szállítást 8 napon belül garantáljuk.

Boros & Zucker Arad

Bulv. Reg Ferdinand 40. (Aradana épület). — Telefon 952. szám.

FICHTEL & SACHS golyós-
 csapágyak

DEVOORDE kazánfőtisztító
 berendezések,

GÜNTHER spirál-
 turók és

WOLFNER gép-
 szijak

képviselője és lerakata:

METALÓ TECHNIKA

ARAD.

Autó, motorikus-szántó, stabil-motor tulajdonosok

mielőtt gépeiket javításra adnák, kérjenek árajánlatot **J. Hész és Reich** motorikus gép-
 javító iparvállalattól. Arad, Str. Abatorului 1. (Vágóhid-uca) a gyermekkórház möött.

Szőlőoltvány

és mindenfajta direkttermő duggyökere: 1 és 2 éves, továbbá Riparia 1 és 2 éves gyökeres szőlővessző, ugyan-
esen fajokból sima vessző a legol-
csóbb árban beszerezhető:

J. SZÜCS szőlőtelepén

Diosig in Bihar. No. 27.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Haász Albert irodája Arad.

Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-utca 12. sz.) " Alapítva 1918. évben.

Eladásra előjegyzve: a város összes részeiben bér-, magán-, üzlet- és gazdál-
kodásra alkalmas házak elfoglalható lakásokkal és üzemhelyiségekkel 100.000 lejtől
10 millió lejes áráig. Arad és Temes megyékben földbirtokok gazdasági épületekkel,
lakóházzal, élő és holt felszereléssel 10.000 lejtől 50.000 lejes áráig katasztrális
holdanként, legjobb busztermő vidékeken 2-10 jászárú mű-, gőz- és hengerpálmok,
üzemképes téglagyárak körkemencével; mészbánya nagy mészkőterülettel, tábori ke-
mencékkel, kényelmes lakóházzal; kisebb-nagyobb szőlők, Aradon és a Hegyalján
kolnával és felszereléssel vagy anélkül; nyaratók, üzletek, vendéglők és szállodák.
Ingatlanok közvetítésére vonatkozó megbízást a legelőnyösebb feltételekkel
elfogadjuk. 18618

50-100.000
érvadékkal

ami leány vagy
jól jöved

állást a
nagyobb keresked

Ajánlatokat Fényes
Aradi Közlöny kiad

ej
320
7297
et
tnál.
latt az
ábit.

Lomási Erdőipar Részv.-Társaság ARAD, Bul. Reg. Ferdinand I.

7566

MARTY COGNAC

ZWACK LIQUEUR

Kitűnő patent gyógyhaskötőket készítenek férfiak és nők részére. Horváthné Arad, Piata Catedralei 6.

Figyelem! A hegyalja legesebb részén, villamos-megálló közelében a kis hold legjobb termék szőlő minden elfogadható árért, kényelmes fizetési feltételekkel eladó. Kizárólagos megbízott: Haász Iroda Arad, Strada Eminescu 12.

„TRIUMPH“

DOBOZGYAR ARAD,
Str. Cantuzino (Határ-u.) 33.
Elvállal mindennemű nyers és borított dobozok készítését.
Elsőrendű anyag és munka! Prompt szállítás! Versenyképes árak! Tegyen próbarendelést!

„Carmen“
próbababa-gyártás. 7051
Grasse, Hirscher-u. 20
Képvisező keresztek.

Arad város főterén

egy 40 év óta fennálló kitűnő forgalmu textilárú-bizlet betegség miatt gyönyörű be rendezéssel, áruval együtt sürgősen eladó.

BOROSS ügynökségnél,
Str. Consistoriului (v. Bathány-uca) 9.

JÓL BEVEZETETT vaskereskedés

nagy vevőkörrel a piac főterén, huszezer lakosu városban másodala elfoglaltság miatt ELADÓ.
LUSZTIG ERNŐ Pecica (Magyarpecs-ka) Arad megye. 10396

A volt Meisztrovits-féle sertéshizlaldó eladó vagy bérbeadó

Alkalmos bármilyen gyár-nak átalakítani. 1679 négy-szögöl, áll 3 gabona-rak-tárból 20 vagon gabona befogadására, 3 kut csö-vekkal felszerelve, cement kádakkal, vályukkal, nagy hidmérleg, munkáslakások, szennyvizesatornával, 1000 drb. sertésnek hely 9 kü-lönálló aklokkal és mustra aklokkal, nagy kerttel és udvarral. A temesvári fő-utvonal mellett. Érdeklődni

Ivan Neteu tulajdonos
Strada Cuza Voda Nr. 8. Arad.
(Volt Thököly Imre-uca.) 7543

KAVIAR

Medgyesi Bank Rt. aradi fiókjá

Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Telefon 683.
Távírat-cím: MEDIASCHERBANK.

Főintézet: MEDGYES.
Alapítatott: 1862. Telefon 5-130.

Fiókiintézetek: Nagyszében, Prinz Karl Ring 11. Telefon: 84-85. Nagydísznőd, Piactér. Telefon: 13. sz.

Részvénytöke: 12 millió lej. Betét: Egyszázhétmillió lej.
Elfogad betéteket magas kamatok mellett. —
Hiteleket folyósít. Pontosan és felelőség mel-
lett szonnal teljesít minden bankmeg-
bizást. — Folyószámla-, betét- és
hitelátutalásokat elvégez bel-
és külföldi piacon.

A BERNDORFI ALPACCA ÉS ALPACCA-EZÜST ÉVŐESZKÖZÖK
ÉS ASZTALIKÉSZLETEK
VILÁGSZERTE ELISMERVE
A LEGJOBBAK.
KAPHATÓ MINDEN SZAKMABELI ÜZLETBEN.
FŐRAKTÁR:
ARGINTĂRIE-BERNDORF, BUCUREȘTI,
FUNDAȚIUNEA UNIVERSITĂRI CAROL I
A KIRÁLYI PALOTÁVAL SZEMBEN.

Csak a „medve” védjeggyel ellátva valódi.

Halmágyi Erdőüzem

„Aradana” és Spitz Testvérek
tűzifatermelés

ARAD
Központi iroda: Bul. Reg. Maria 9.
Telefon: 719. 7551

ILLITS „CARLTON“

(volt „BRISTOL”) SZALLODA BUDAPEST. IV., Petőfi-tér 6. sz.
Elsőrangú Duna-étterem és rolgári étterem
Sürgőnyeim: „CARLTONOTEL“

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel.
Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.

Gritzner varrógének PUGH kerékpárok Gramofonok és lemezek nagy választékban Fábrián és Társa
Arad, Str. Metlanu 16. (Forray-u.)

Leszállított áraink:

Női kalap filoz formázás á 90 L.
Bársony kalap készítés... á 150 L.
Férfi kalap formázás és tisztítás á 70 L.

„GABY” szalon
Arad, Bulevardul Regale Ferdinand (volt József főherceg-ut No. 11. 5511 (Pollák József fűszernagykereskedő házában)

Saját termésű tisztán kezelt
ÓBOR
palackozva kapható
Földes gyógyszerárban

Ha akar
Ön olcsón venni
izléses elsőrendű modern
butort,

akkor fáradjon el az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájába, a váróházával szemben

december 7-én megnyit
butorraktárunkba,

ahol a legegyszerűbbtől kezdve a legművésziesebb, legmodernebb butorokat a

legolcsóbb árban

szerezheti be, miután ott Ön a butort közvetlen a

termelőktől kapja!

Szives pártfogást kér:
Societate Cooperative a Meseriașilor din Arad producere de mobile și tâmplărie.

Aradi iparosok butor- és asztalosáru termelő szövetkezete
Arad.

Str. Eminescu 41.
(volt Deak Ferenc-u.)

SZÉNÁSSI reklám vászna a legjobb, amiért szavatol.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T. aradi fiókja.

Sürgőnycim: Ardealbanc.

Telefon: 500 és 608. sz

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Takarékbetéteket a legelőnyösebben gyümölcsöztet és felmondás nélkül fizet vissza.

Központ: Cluj.

A Banca Chrissoveloni S. A. R.
Bucuresti és a Pesti Magyar Ke-
reskedelmi Bank Budapest, ala-
pitása.

Alaptőke 40.000,000 lej.

Fiókok:

Arad, Braşov, Oradea-Mare, Sibiu, Târgu-Mureş, Turda, Reghinul-Săseso, Uioara és Mercurea-Cinc.

NŐI FELÖLTŐK,

szörme bundák, női ruhák,
blousok óriási választékban
mélyen leszállított árak

RADÓ

női felöltő áruháza Arad.

Victor Müller

Üveg, porcollán,
képkeret, lámpa
nagy raktára és
üvegezési vállalat

ARAD,

Bulevardul Regale Ferdinand 63-65.
(volt Boros Béla-tér DEKUL-ház.)

KNAPP
FEST, TISZTIT.

Felvételi üzlet:
Str. Bratianu (Weitzer-
János-ucca) 11.

Gyártelep:
ARAD, Str. Episcopul
Radu (Magyar-ucca) 10.

Rádio }
Akkumulátor } **szakosztályok.**
Tekercselő }

Modern gépekkel felszerelt

autójavító-műhely

Akkumulátorok, autóégők,
dynamók állandóan raktáron,

„OHM“

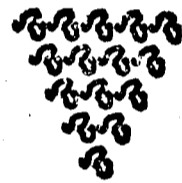
elektrotechnikai és mechanikai vállalat

ARAD,

Piata Stefan-cel-Mare (Béla-tér) 4. szám.

TELEFON 910.

TELEFON 910.

14003

Írógépek! Kellékek! Javítások!

SZEGFÜ**írógépszaküzlet**

—: Nagypománia —:
leghesőbb beszerzési forrása!

ARAD, Strada Bratianu 11.
(a főpostával szemben.)

Telefon 111.

Telefon 111.

Banca de imobile S. A.

Az aradi

Ingatlanbank R.-T.

A város különböző részén

háztelkek, valamint parce-
maradt lakóházak és gazdasági épületek
előnyös fizetési feltételek mellett
kaphatók.

7555

Felhívás az Aradi Kereskedők Takarékos- és Hitelintézete R.-T. XXIV. évtársulatába való belépésre

Az Aradi Kereskedők Takarékos- és Hitelintézete R.-T. 1927. év január 1-vel 24-ik évtársulatát nyitja meg.

Az a nagy érdeklődés, amely a Hitelintézet eddigi évtársulatainak megalakulásánál azok törzsbetéteinek egyre növekvő számában megnyilatkozott, kötelességünké teszi, hogy az új évtársulataiba való belépésre a közönségnek minél szélesebb rétegeit felhívjuk.

Az évtársulatba való belépés azzal történik, hogy a belépő tag tetszés szerinti nagyságu, de egyforma heti vagy havi részletek befizetésére vállalkozik, amely befizetések öt éven át tartanak.

A legkisebb összegű befizetés: öt törzsbetétre eső heti öt lej.

Öt év elteltével a befizetett összeg, annak kamataival együtt térítettik vissza. Öt lej heti befizetésnél az öt éven át 1300 lejjel szerubben legalább 1700 lej fizettetik vissza, tíz lej heti befizetésnél 2600 lej befizetés fejében legalább 3400 lej; nagyobb heti befizetéseknel pedig ezekkel arányos összeg a biztosított tőke- és kamatvisszafizetés, amely a

kamatviszonyok kedvező alakulása esetén több is lehet.

Akiknek esetleg az egész öt évi időn át nem áll módjukban a befizetéseket folytatni, a részletek abbanhagyásának időpontjában befizetéseiket az azokra eső kamatokkal együtt visszakaphatják vagy a befizetésekre előnyös kölcsönt vehetnek fel.

Az évtársulatba belépők részt vehetnek oly csoportokban, amelyek ingyenes életbiztosítással vagy háztelkek előnyös megszerzésével vannak összekötve.

Az évtársulatok tagjai a hitelintézettől előnyös kölcsönöket kaphatnak és a hitelnyújtásoknál más jelentkezők előtt vétetnek figyelembe.

Az 1927. január elsejével meginduló 24. évtársulatba már most be lehet lépni, az intézet helyiségében, Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 17. sz. földszint, ahol a kívánt egyéb felvilágosítások is megadhatnak.

7527

Alkalmi ház és birtokeladások!

Arad vasútállomás közelében 8 lakású jeli jövedelmező, 8 szobás lakással azonnal átvethető bérház 760.000 lejért; szerb-templom és cukorgyár közelében 2 és 3 szobás lakású adómentes magánházak 280, illetve 800.000 lejért. A viadukt közelében egy szép magas földszintes magánház 425 □ 61 területű gyümölcsös kerttel kivándorlás miatt minden elfogadható árért: ugyanott egy azonnal beköltözhető adómentes 3 szobás lakású új magánház tizszer lejes havi részletre. Ezenkívül több belvárosi magán-, bér- és káloházak jutányos áron a végül az aradi határban 30 hold I. oszt. szántóföld holdanként 35.000 lejért eladó. 7541

Boross ügynökségnél Str. Consistoriului (v. Batthyány-ucca) 9. sz.

Graf Sándor építész Arad, Strada Ioan Calza 12. szám.

Épít, átalakít és renovál házakat, raktárakat, műhelyeket stb. igen szolid, mérsékelt áruk mellett. — Továbbá foglalkozik hid és ut építésével. 7540

SEIDNER BERNÁT ÉS FIA

FATERMELES ÉS MÉSZGYÁR

Központi iroda: Arad, Str. Metianu (Forray-u.) 2. — Tűzfutató és faaprító: Arad, Piata Cetstei Vechi (Ovár-tér) 10. - Üzemek: Savarsin, Barzava, Vata de Jos és Brad.

Estélyi és uccai ruhák a legdivatosabban és legelegánsabban „IDA” szalonban készülnek, Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.)

Legmodernebb AUTO-BOXOK

a legjutányosabb áron bérbeadók Str. Vasile Stroeescu (Teleky-ucca) 16-18

Mizera József Építészeti Irodában.

Ugyanott tervezések, új építkezések, valamint átalakítások, tatarozások, szőnyeg az építkezésbe vágó munkálatok a legjutányosabb áron elvállaltatnak.

Liszka Pál

fűszer- és élelmiszerkereskedése a legolcsóbb bevásárlási forrás. 7341

Piata Catedralei és Str. Metianu (Tököly-tér és Forray-u.) sarok.

Házat, szőlőt, birtokot, lakást, üzletet gyorsan közvetít
Győrffy „MURES” irodája, Str. Unirei (Fábián G. ucca)

„INTERCONTINENTALE”

Bzállítványozási és Közlekedési r.-t.

Ezrelt Hoffmann S. & V.

Aradon, Bul. Reg. Ferdinand G. (József fbg.-ut.)

Nemzetközi szállítási vállalat. Tel. 838.

Gyűjtőforgalom Magyarország, Ausztria, Csehszlovákia, Németországgal és viszont saját fuvarlevél-felülvizsgáló iroda. Szakszerű vámkezelés. Minden nagyobb bel- és külföldi városban és fontosabb géopontoknál saját fiókok, melyek által a szállítások pontos és gyors lebonyolítását biztosítjuk. 10898

Szállítást és elvámolást illető ügyekről szakszerű felvilágosítással díjtalanul szolgálunk!

L. NACHT

Soc. in nume colectiv — fémnagykereskedő

erdélyi központja ARADON. Str. Alexandri No. 6.

Importcikkek:

Fehér fémárak. Tekete, horganyozott horgany és fehérbádóg. Kovácsolt és forresövek. Rézcsövek.

Vezérképvisellete

az első romániai réz- és fémhengerműnek, a

Fabrica Romaneasca pentru Laminati si Tras Metale S. A. Brasov-nak,

mely a cég által 75.000.000 Lej tőkével lett alapítva s Romániát ellátja vörös- és sárgaréz huzal-, lemez- és rudakkal.

7545

The Bader's Parfumery Co. Ltd.

ARAD, Strada Consistoriului 16—18.

Telefon 519.

Táviratok: Baederesco, Arad.

Készít illatszereket, pudereket, arckrémeket, ajakíreket, brillantint, fogpasztát és egyéb fogápoló cikkeket, kölni vizet, körömápoló szereket, Shampoingt, Sa- chet, borotvaszap-panokat. 7493

Védjegyzett eikkel: Velmetins puderek és krémek, Hygeot fogpaszta és szájviz. Juvelt körömlakk és por.

CASA CERCUALA A ASIGURARILOR SOCIALE DIN ARAD.

No. 10.108—1926.

H i r d e t m é n y.

A CASA CENTRALA A ASIGURARILOR SOCIALE (Országos Munkásbiztosító Pénztár) vezérigazgatóságának 78085—1926. számú határozata alapján tudomására hozzuk az összes munkaadóknak, hogy 1927. január hó 1-én úgy a betegsegélyzői járulékok, valamint a táppénzek, gyermekágyi és szoptatási segélyek, ugyszintén a temetkezési segélyek az alábbi táblázat szerint állapították meg:

Osztály	A legmagasabb napibér		Az átlagos napibér		Napi betegsegély járadék a napibér 4% szorint számítva		Pénzbeli segélyek							
							Táppénz az átlagos napibér 80%		Gyermekágyi segély az átlagos napibér 75%		Szoptatási segély az átlagos napibér 50%		Temetkezési segély az átlagos napibér 30 szoros és drágasági pótlék	
	1 napra	1 hétre	1 napra	1 hétre	1 napra	1 hétre	1 napra	1 hétre	1 napra	1 hétre	1 napra	1 hétre		
I	Bérmélt., vagy napi 25 L.-ig	Bérmélt. v. hett 180 L.-ig	12,50	75,00	0,50	3,00	7,50	52,50	9,50	66,50	6,50	45,50	2875	
II	25—35 L.-ig	150—210 L.-ig	80,00	180,00	1,00	6,00	18,00	126,00	22,50	157,50	15,00	105,00	2900	
III	35—65 L.-ig	210—390 L.-ig	50,00	300,00	2,00	12,00	30,00	210,00	37,50	247,50	25,00	175,00	3500	
IV	65—85 L.-ig	390—510 L.-ig	75,00	450,00	3,00	18,00	45,00	315,00	58,50	395,50	37,50	262,50	4250	
V	85—115 L.-ig és azon felül	510—890 L.-ig és azon felül	100,00	600,00	4,00	24,00	60,00	420,00	75,00	525,00	50,00	350,00	5000	

A kimutatásban feltüntetett számok kivannak kikérítve és pedig a napi betegsegély járulékok lefelé és azután megszorozva 6-tal (heti munkanapok száma) A napi táppénzek és egyéb segélyek fölfelé vannak kikérítve és megszorozva 7-tel (a hét napjainak szárával)

A természetbeni járandóságok pénzbeli értékének megállapítása: Inas: élelmezése Aradon 1 hónapra 400 lej, vidéken 300 lej. Segéd: élelmezése Aradon 1 hónapra 300 lej, vidéken 600 lej. Inas: teljes ellátása Aradon 1 hónapra 600 lej, vidéken 500 lej. Segéd: teljes ellátása Aradon 1 hónapra 1000 lej, vidéken 800 lej. Lakás: Aradon 1 szoba 100 lej, két szoba 200 lej, vidéken 1 szoba 50 lej, 2 szoba 100 lej. Ruházat évi 3000 lej, cipő évi 600 lej, 1 hold föld 1500 lej, egy hold kert 2000 lej, világítás 1 évre 200 lej, fűtés 1000 lej. Gabonaneműek: 1 kgr. buza 8 lej, 1 kgr. kukorica 5 lej, 1 kgr. liszt 12 lej, 1 kgr. szalonna 50 lej, 1 kgr. só 2 lej.

Az összes munkaadók kötelesek újból bejelenteni a területi munkásbiztosító pénztárnak az összes alkalmazottaikat, hogy azok a megfelelő napibér osztályba újból besoroztassanak. annál is inkább, mert ellenkező esetben az alkalmazottak hivatalból lesznek besorozva, a munkaadók viselvény ezáltal az esetleges törvényes következményeket.

Arad, 1926. december hó 20-án.

CASA CERCUALA A ASIGURARILOR SOCIALE ARAD IGAZGATÓSÁGA.

Bóra Margit kalapszalonya Arad, Str. Horia (Széchenyi-ucca)
A legdivatosabb kalapok a legizélesebb kivitelben.

Ekszeresek, Órák, dísz tárgyak nagy választékban **FEINER M. ARAD,** Str. Bratianu No. 3. Törött arany, ezüst és drágakőért legmagasabb árat fizetnek. Javítások saját műhelyben.

Hímzések, női- és férfi fehérnemők varrását legolcsóbban készíti **Hudy és Bruckner** Arad, Strada Eminescu 42.

Vászonmaradékok és mindennemű kellemes ólós áron szerezhetők be **Donáth-üzletben** Arad, Str. Metianu (Forray-ucca) 16. sz.

„VICTORIA”

Institut de Credit si Economii o Takarékos és Hitelintézet R.-T.

Főintézet: Arad.

Alapított 1887.

Alapított 1887.

Fiókinézetek: Chisineu-Cris, Siria, Ineu, Radna, Rovine és Buteni.

Ügynökségek: Savarsin és Graniceri (Ottlaka).

Telefon-szám: Főintézet: 177 és 763. Kereskedelmi és Devizacsiatály: 330, 520 és 860.

Alaptőke és tartalékalapok Lej 50.000,000

Takarékbetétek „ 250.000,000

Foglalkozik a bankszakma összes ágazataival. Elfogad betéteket a legelőnyösebb feltételek mellett. Összeköttetések vannak Európa és Amerika összes nagyobb bankjaival.

Devizaügyletekre autorizált intézet.

Saját iparvállalata: „NORA” Kefe és Seprügyár, Aradon.

2517

Mairovitz

Varrógépek, kerékpárok szakszerű javítását és
remáncozását, valamint hegesztést vállalok.
Mindenféle alkatrészek raktáron.

BURNÁ CZ KORNÉL műszerész, Strada Ba-
ritiu (Rákóczy-u.) 21. sz.

BING:

L'Amour
Pompadour
Marsala
Malaga
Chateau Bing
Charme
Vermouth
Görög Aszu
Cognac Medicinal

7487

Klein és Weinberger

textilnagyáruháza

ARAD

Piața Avram Iancu No. 2.

Cassa de Pastrare a Judetului Arad

Aradmegyei Takarékpénztár

Arad, Bulev. Regina Maria 28.

7486

Alapított: 1870. évben.

Részvénytőke és tartalékalapok

Lej 14,000.000.

Sürgőnycim: Bancomit.

Telefon: 24, 125, 225.

Soglalkozik a takarékpénztári és banküzlet minden ágával. Legelőnyösebben eszközöl bel- és külföldi átutalásokat. Kiállít bel- és külföldi csekkeket. Vállal meghitelezéseket, váltók, utalványok beszedését

Devizaosztálya a legcoulansabban vesz és elad de-
vizákat és valutákat, kiszolgáltat vámcskekkeket.

Részvénytársaság

és se-
endőt.
zókat.
stb.

7497

15,000.000.

A legdivatosabb kalapok Arad, Strada Bratianu 9. (Waitzer-u.) készülnek: **Dein Paula kalapszalonjában.**

Merkler Pál bórkereskedő Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 37.

FILADELFI ADOLF

könyvkötészete

és nyomtatvány megrendelési vállalata az Aosev. új palotájában

Bejárat:

Arad, Bul. Regele Ferdinand 6.
Az Aradi Közlöny mellett.

KOVÁCS SOMA és TÁRSA

A R A D.

Alapítva: 1877.

Motorfűrészek, motorekék, motorok legjobb angol gyártmány, malomkő és darálók gyártása, gépek, szerszámok, malomszerek, olajok, műszaki áruk, kutak, fecskendők, golyóscsapágyak.

7440

„Maltry“

párisi női szabó
Angol és francia
női divat szalon

7386

A R A D,
Strada Gen. Grigorescu
(Tabajdy Károly-ucca) 4.

Reich B. Károly Fiai

Kender és kötélgyárosok **A R A D** Bulov. Regina Maria 15.
Alapított 1874. ●● Telefon 649. ●● Táviratcím: Reich kötélgyár.

Tilott és gerebenezett kenderek. • Gazdasági kötélárak. • Géphajtó kötelek. • Malomhevederek. • Zsákok, zsinegek. • Vizmentes ponyvák. • Takaró pokrócok. • Szövő fonalak. • Halász-hálók. • Kendertömlők. • Pamut fölvetőszál. • Matracgradlik, rollógradlik. • Afrik. • Lószőr.

Gyári árak!

Gyári árak!

Írógépek, kellékek, javítóműhely.

A világhírű 46 billentyűs

I D E A L

írógép, román-magyar-német jeles és a hordozható

E R I K A

írógépek képviselője. — Előnyös fizetéssel feltöltelék.

C S Á S Z Á R írógépüzlet és javítóműhely

Arad, Str. Alexandri 5, (Salacz-u.) Telefon 393.

Írógépek járkantartásait vállalom.

7459

Állandó német-magyar gyors- és gépirási tanfolyam.

Banca Asociata Societate Anonima-Egyesült Bank Részvénytársaság

Alapított 1888-ban.

Vereinigte Bank Actiengesellschaft.

Alapított 1888-ban.

Interurban telefon **Főintézet: Arad, Bul. Regina Maria 21.** Teljesen befizetett 585. és 777. sz. **Fiókinézetek: Ineu, Buteni, Cermel, Gurahont és Sebis** alaptőke 5 millió L.

Üzletköre: Bankosztálya a legelőnyösebb feltételek mellett: Leszámitol személyi és kereskedői tárcaváltókat rövidebb időre és jelzálogi biztosíték mellett törlesztéses váltókölcsonöket nyújt.

Lombard kölcsönöket folyósít értékpapírokra, a névérték 50%-a erejéig.

Kölcsönöket folyósít: terményekre a raktárházi „varans” ellenében a napi ár 60%-a erejéig, különféle áruk kézi zálogolása mellett.

Incasso megbízásokat elvállal a belföldi piacra, csekk vagy utalvány alakjában, melyeket ügyfelei részére helyben, vagy fiókjai körzetében díjmentesen, míg egyéb helyekre a legkisebb incasso díj felszámítása mellett gyorsan és pontosan eszközöl.

Meghitelezéseket nyújt kellő fedezet mellett.

Elfogad gyümölcsöztetésre takarék- és folyószámlabetéteket.

Igen előnyös netto kamatoztatás mellett rövidebb idejű felmondásos és felmondás nélküli á vista kifizetésekre.

Financiroz állandó kereskedelmi és ipari vállalatokat, továbbá különféle alkalmi üzleteket.

Ipari alapítása: a Borossebesi Gőztégla és Cserépgyár r.-t. Sebis. Gyártelep: Haltá-Bárza. Központi iroda: Arad, az intézet saját helyiségében. Alaptőke: 300.000 Lei.

Ezen gyár körkemencés és teljesen modernül van berendezve. Productuma: egy és kéthornyú cserép különféle típusokban és nagy géptégla. — Gyártmánya, annak kiváló anyaga és égetési tökéletességénél fogva általános közkedveltségnek örvendő és árai tekintetében is teljesen versenyképes. Évi termelőképessége cserépben cca 2 és fél millió darab, téglában cca 1 millió darab.

Aruosztálya: Foglalkozik különféle termények adás vételével és exporttal. Ineuban e célra van saját tulajdonát képező modern magtára és kellő felszerelése. Ugyancsak itten van épület és tűzifa fátelpe is.

Autorizált valuta-osztálya: élénk forgalmat bonyolít le a külföldi valuták adás-vételében. 7475

Villanycsillárok, égők, rádiókészülékek leg-
olesóbb bevásárlási forrása **Varga és Rosenfeld** Arad, Bulevardul Regina
Maria 12. Telefon 808.

Kézimunkák és hozzávaló anyagok legolesóbb beszerzési forrása: **Erneszt,** a színház
háta mögött.

Ruhafestések a legolesóbban és legszebben **Fick Józsefnél** készülnek **Arad Str. Crisan**
(Karolina-u.) 9.

Marencsák Ferenc férfi-szabó Arad, Bul. Regina Maria 11.
(Dacia-szálló épületében.) Kizárólag angol
szövetekből nagy választék. 7984

Balog Julia nőruha szalonja a legolesóbban és legizlé-
sebben elégíti ki a hölgyközönség igényeit.
Arad, Str. Marie Ghendi 13. (Kölcsey-uca.)

EISELE ! JÓZSEF

hentes, delikateszárú üzlete
ARAD,
Piata A. Iancu 13. (Szabadság-tér.)
Fióktüzet: Bul. Reg. Ferd. 52. (Boros B.-tér)

IOAN KÖÖ JÁNOS

ARAD
TEXTIL-ENGROS

Pöhm János vaskereskedő Arad

Piata Avram Iancu (Szabadság-tér). 7987

Ajánlja dusan felszerelt raktárát.

Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A.

Sucursala Arad.

Távirati cím: **BLANKBANCA, Arad.**

Központ: **BUCURESTI.**

Telefonszám: 201, 241, 555.

Alaptőke és tartalékok kb. 359.000.000 lej.

Bucurestii fiókok:

Calea-Victoriei, Calea-Grivitei, Piata-Sft.-Anton, Calea-Mosilor.

Vidéki fiókok: Braila, Brasov, Cernauti, Cluj, Constanta,
Galati, Galati-Port, Oradea-Mare, Radauti, Târgul Mures. ☼☼

Külföldi fiókok: Konstantinápoly, Páris.

Levelezők és affiliált intézetek a belföld és külföld minden na-
gyobb városában. :-: Foglalkozik a bankszakma minden ágával.

Ajánljuk saját készítésű **vasbutorainkat** rézagyakat és rézgyermekagyakat, összeszerakható ágyakat és gyermek-ágyakat a legjobb kivitelben, mindenféle mosdót, ruhafogast, sodronybetétet fa- és vas-kerettel. Kórházi, valamint internátus-berendezések jó és erős kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. Orvosi műtő-asztalok és műszerszekrények. Képes árjegyzéket kívánatra küldünk.

Fleischer Testvérek
 vasbutorgyára, Aradon,
 Str. Russu-Sirianu (Aulich-uca) 15.

Az egészség a legnagyobb kincs.
 A legkellemesebb és legbiztosabb
 gyógymód Dr. Páter kipróbált
 gyógyteáinak használata.

Dr. Páter-féle

Köszvény- és rheuma elleni tea
 Arteriosklerózis elleni tea
 Vese- és hólyagbajok elleni tea
 Idegesség elleni tea

Dr. Páter-féle

Soványító tea
 Aranyér elleni tea
 Epekő-tea
 Vértisztító tea

Dr. Páter-féle

Köhögés elleni tea
 Szamárköhögés elleni tea
 Tüdő-tea
 Gyomor-tea

A Dr. Páter-féle gyógyteák minden
 gyógyszertárban és drogériában
 kaphatók. Postai szétküldés után-
 vétel mellett a „Csillag” gyógyszer-
 tár (Brassó, Hosszu-uca 14.) köz-
 ponti raktára által. Kérje levelezőla-
 pon a dr. Páter tanár új gyógyteái-
 ról szóló tájékoztató füzet díjtalan
 beküldését az Amphora részvénytár-
 saságtól, Brassóban.

FARKAS óra-ékszer- és
 vésnök-üzlete
 Arad, Strada Emlinescu (Deák Ferenc-uca) 2.

Olcsó árak. Nagy karácsonyi és újévi ajándékok. Arany
 és ezüst ékszerek, pontosan járó zseb- és faliórák nagy
 választékban. Elvállal mindennemű arany- és ezüst-
 műves valamint vésnöki munkákat, precíz órajavitáso-
 kat. Pontos kiszolgálás. Kedvezményes részletfizetés.

„UNIO” Banca si Societate Comerciala S. A.

„UNIO” Bank és Kereskedelmi R. T.
A R A D.

Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 21.
 TELEFON: 670.

Fiókok: Chisineu-Cris, Otlaca és Curtici.

ELSŐRENDÜ fűszer- és
 csemegeárak, likőr-
 különlegességek, cu-
 korkák nagy választék-
 ban pontos kiszolgálás
 mellett **k a p a t ó k**

Dingfelder Géza

fűszerüzletében
A R A D,
 Str. Marasesti (Kossuth-u.)
 2. számú ház sarkán. —
 A büftében meleg teica
 (cujka) állandóan kapható

BÖSZÖRMÉNYI JÁNOS

Épület- és műlakatos

Elvállal minden e szakmába vágó mun-
 kákat, ugymint épületvasalás, díszvas-
 rácsozatot, takaréktűzhelyeket jótállás-
 sal, vasszerkezeti munkálatokat bár-
 milyen kivitelben, — Ajánlja saját
 készítésű fornér enyvező bakjait és
 szorító csavarjait.

ARAD, Str. Moise Nicopara 8 (Petőfi-uca 12.)

Horváth József
 elektrotechnikai vállalata ARAD,
 Strada Bratianu si Strada Vulcan
 (Weitzer- és Kazinassy-uca sarkán.)
 Vállalja minden e szakba vágó mun-
 kák készítését a legmodernebb tervek
 utáni kivitelben. Rádió alkatrészek,
 csillárok, villanykörték és alkatrészek
 nagy választékban. Szolid árak!
 Letkiismeretes kiszolgálás. 7418

Mindennemű
reszelők
 újravágását
 jutányosan vállalja
Strigán
 reszelőgyár
 Arad, Calea Radnei 28.
 Állandó nagy raktár új
 és újravágott reszelőkből.
 Használt reszelők azonnal
 késő reszelőkre átcsere-
 lőnek. 7344

Fleissig
 és
Hirschfeld
 nagykereskedők
 ARAD,
 Bul. Reg. Ferdinand
 (Boros Béni-tér.)
 Telefon 784. szám.

Weisz Mór
 és Fiai
ARAD.
 Cukorka, likör,
 pálinka, rum és
 ecetgyár.

Temesvári Sörgőzde R. T.

királyi udvari szállító.

CASINO

á la Pilsen.

CORVIN

á la München.

Record Speciala

magas foktartalmu világos erősör.

English-Porter

duplamaláta különleges gyógsör.

Románia legjobb sörrei.

DOMÁN SÁNDOR ARAD

Románia
legnagyobb

szőlővagyás

és

paplangyára